БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 54 (6469) МАРТЫН 14 СУББОТО 1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Ажалдаа хүсэ шадалаа эршэдхэе

Мүнөөдэр Улан-Удэ городто промышленностиин ба транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй — предприятинуудай партийна ба ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба стахановецуудай республиканска зүблөөн нээгдэхэнь. Зүблөөндэ хабаадагшад үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдые, промышленностиин ба транспортын урда энэ жэлдэ табигдаһан зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ байна.

Урдань хаанта Россин национальна эгээл гээгдэнги заха хизаарнуудай нэгэниинь байһан Бурят-Монгол мүнөө индустриально-колхозно республика болоо. Манда мүнөө машина бүтээлгын промышленность, барилгын материалнуудай промышленность, ой модоной, загаһанай ба промышленностиин бусад һалбаринууд бии болонхой. Экономическа ба культурна талааraа манай республикын һалбаран бадаралга, Бурят-Монголой ажалшадай туйлаһан хамаг амжалтануудынь нүхэр Сталинай нэрэ алдартай холбоотой. Агуухэ вождь бурят-монгол арадай һалбаран хүгжэхэ тухайда эсэгэ ёһоной анхарал оролдолго хододоо хандуулдаг байгаа. Агуухэ Сталин болбол бурят-монгол арадые коммунизмын һаруул һайхан гэрэлтэ замда таргаа.

Түрэл багша Сталин советскэ бүхы хүнүүдтэ, тэрэ тоодо Бурят-Монголой ажалшадта зол жаргалта ажаһайдал олгоо. Гэхэтэй хамта, ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабан гарадаг байхаар советскэ хүнүүдые нүхэр Сталин һургаа, эрэлхэг зоригтой байхаар тэдэниие хүмүүжүүлээ. Эгээл иимэһээ энэ туйлай хүндэ, тэхэрюулэгдэшэгүй гээгдэл хохидолой үдэрнүүдтэ манай Бурят-Монголой ажалшад бүхы советскэ арадтай хамта Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие ба Советскэ Правительствые тойрон улам нигтаар жагсана, түрэл Сталинайнгаа захяануудые хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхэ байһанаа дахинаа мэдүүлнэ. Оронойнгоо бүхы ажаһайдалые таһалдалгүйгөөр ба зүбөөр хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн партийна ба гүрэнэй дээдэ органуудай шиидхэбэринүүдые республикымнай ажалшад нэгэн дуугаар һайшаана. Энэ тушаалдаһан уйдхар гашуудал советскэ хүнүүдэй зоригынь хухаруулхагүй, тэдэнэй дунда эмхи гуримгүй ябадал гаргуулхагүй байна.

— Манай ороной хүсэ шадалай түшэг тулгуури болохо социалистическэ промышленностиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, гэжэ парти ба Советскэ Правительство маниие уряална. Парти, правительство манда найдаха ёһоороо найдана. Агуухэ Сталинай захяануудые бэелүүлхын тулада хүсэ шадалаа гамнахагүйбди. Коммунизмын һалбаран бадаралгын түлөө манай шэн габьяата ажал Иосиф Виссарионович Сталинда эгээл мүнхэ дурасхаал болохо!—гэжэ Улан-Удэ городой промышленна бүхы предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд, машина бүтээгшэд, түмэрзамшад, Сэлэнгын шахтернууд, Байгал шадарай модошод, Байгалай загаһашад, барилгын, эдеэ хоолой ба нютагай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ мэдүүлнэ.

Республикымнай промышленность гүрэн түрын ехэ удхашанартай юм. Манай Бурят-Монголой ой модоной промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, модошодой ажал хэрэгһээ коммунизмын агуухэ сталинска барилгануудай, шэнэ түмэр замуудай, шахтануудай барилга нилээд дулдыдаха байна: Барилгын эрхим шанартай модо элбэг ехээр үгэхэ бүримнай манай советскэ Эсэгэ оромнай улам хүсэтэй, бүри илагдашагүй болохо!

Ленинэй ордено паровозо-вагонно заводой коллектив, транспортын предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд коммунизм байгуулгын эгээл харюусалгатай участогуудай нэгэндэ ажаллажа байна. Паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай, депогой хүдэлмэришэдэй ба машинистнуудай, түмэр замай транспортын бүхы албануудай хүдэлмэрилэгшэдэй стахановска ажал болбол түрэл оронойнгоо булад, шэрэм замуудаар ашаануудые таһалгаряагөөр зөөхэ хэрэг хангаха зэргэтэй. Манай түмэр замай транспортын эрхим һайнаар хүдэлмэрилхэ тудам Эхэ оромнай бүри хүсэтэй, улам илагдашагүй болохо, промышленностиин ба хүдөө ажахын талаар сталинска табадахи табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ ба үлүүлэн дүүргэгдэхэ байна.

Мүн тэрэшэлэн шахтернуудта горьтойхон хэрэг даалгагданхай. Республикымнай промышленна ба транспортын предприятинууд шулуу нүүрһэ улам бүри ехээр хэрэглэжэ байна. Шахтернуудай бүри һайнаар хүдэлмэрилхэ тудам манай газар нютагууд улам гоё һайхан болохо, түрэл Эхэ оромнай дам саашадаа хүсэтэй болохо байна.

Промышленностиин ямаршье һалбарида—загаһанай, эдеэ хоолой, барилгын материалнуудай, хүнгэн промышленностьда — хаанашье, ямаршье предприятида советскэ хүн ажаллаа хадаа гүрэн түрын удхашанартай хэрэг бүтээнэ гээшэ. Тэрэнэй ажалһаа, Советскэ Союзай хүсэ шадалые улам арьбадхаха хэрэг, коммунизм байгуулгын амжалта дулдыдаха байна.

Ленин—Сталинай агуухэ хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ шэнэ амжалтануудые туйлахын тулада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэе. Сталинска табадахи табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэлгэ инаг багша Сталиндаа бүгэдэарадай дурасхаал болохо лэ!

Промышленностиин ба транспортын стахановецуудай республиканска энэ зүблөөн ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ бодото хэмжээнүүдые хараалха, үйлэдбэриин новаторнуудай үнэтэ дүй дүршэлые согсолон дэлгэрүүлхэ, гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ ябадалда һаад ушаруулдаг бүхы шалтагаануудые элирхэйлхэ байна.

Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амархагүй, хүдэлмэриингөө үрэ дүнгүүдые зүбөөр сэгнэжэ үзэхэ, бүхы түрүү, шэнэ юумые саг соонь дэмжэхэ гэжэ агуухэ Сталин хэзээ бүхэндэ һургадаг байгаа. Гээгдэнги предприятинууд, хүдэлмэридөө горьтойхон алдуу дутуунуудые гаргадаг промышленностиин бүхэли һалбаринуудшье манда бии. Үнгэрэгшэ жэлдэ хэдэн миллион түхэригэй промышленна продукци гүрэндөө дутуу үгэһэн байнабди. Мүн энэ жэлдэшье Галуута-Нуурай шахтын рудоуправлени, ой модоной ба нютагай промышленностиин олохон предприятинууд түсэбтэ даалгабаряа дүүргэнэгүй. Гэхэ зуура, зарим түрүү предприятинуудшье бии байһан арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэнэгүй гэжэ үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл харуулна. Гээгдэнги бүхы предприятинуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ хүргэхэ, манай республикын бүхы промышленностиие дам саашадань хүгжөөхэ гэһэн хойшолуулагдашагүй зорилго мүнөө манай урда табигданхай.

Сталинска табадахи табанжэлые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, коммунизмын һалбаран бадаралтын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэ һаад ушаруулһан бүхы юумые эрид шууд дары усадхаха шухала. Социалистическэ Эхэ оронойнгоо саашадаа һалбаран мандалгые гүйсэд хангаха гээшэ манай эгээл арюун нангин уялга мүн.

Сталинай тэмсэжэ, ами наһаяа үгэһэн хэрэгынь хэзээдээшье илаха. Советскэ хүнүүд коммунизм байгуулха. Ленин—Сталинай байгуулһан хүсэн түгэлдэр Коммунистическэ парти, тэрээнэй ленинско-сталинска Центральна Комитет энэ хэрэгые гүйсэд бэелүүлжэ шадаха. Юуб гэхэдэ, арадай интересүүдтэ алба хэхэ, социалистическэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам арьбадхаха гээшэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин дээдэ зэргын хуули ёһон болонхой.

—Ленин—Сталинай мүнхэ хэрэгтэ хэзээдээшье үнэн сэхэ байя, Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые ба Советскэ Правительствые тойрон улам нигтаар жагсая, манай орон дотор коммунизм байгуулгын агуухэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэе!

Сталинска табадахи табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада промышленностиин ба транспортын бүхы предприятинуудта бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе! Нүхэр Сталинай һургаалаар ажаллая!

Эдэ үдэрнүүдтэ Улан-Удын ажалшад, олониитын организацинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүд, һургуулиинхид агуухэ вождиин дурасхаалые тэмдэглэн, КПСС-эй обкомой байшангай дэргэдэхи Иосиф Виссарионович Сталинай скульптурые тойруулан веногуудые тон олоор табина.

А. Мантаевай фото.

Манай орондо коммунизмын бүримүһэн илан мандахын түлөө

ЛЕНИНГРАД, мартын 10. (ТАСС). Үсэгэлдэр ленинградайхид манай Эхэ ороной столица — Москвагай ажалшадтай хамта, Советскэ ороной ажалшадтай хамта агуухэ багша, хани нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие һүүлшынь замда үдэшэбэ.

Агуухэ Октябриин алдар солоор суурхаһан Дворцово талмай дээрэ, Петроградска талада, Нарвска воротагай дэргэдэ, Смольно шадар ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Секретарь Г. М. Маленковой, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшонор Л. П. Бериин ба В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые ленинградайхид тон ехэ анхаралтайгаар радиогоор шагнаһан байна.

Үдэрэй 12 час. Хахасалгын салюдай болоходо Нева дээрэхи огторгой доһолно. Тунгалаг һайхан агаарые шэнэ шэнэ буудалган дорьбоонo. Заводууд болон фабрикануудай утаар татаһан гудогууд аяар холуур дуулдана. Заводуудтахи станогууд зогсоогдоо, үйлсэнүүдээр ябаһан транспорт зогсоогдоо, малгайгаа абаад, уйдхар гашуудалай шэмээ абяагүй байдалда ороһон хүнүүд ябаһан газартаа зогсоно...

Манай орондо тохёолдоһон уйдхар угаа ехэ. Тиигэбэшье коммунизм байгуулагшадай, советскэ хүнүүдэй сэдьхэл эрмэлзэлгэ согтой дорюун ба унтаршагүй, юуб гэхэдэ, Иосиф Виссарионович Сталин коммунизм гениальнаар байгуулагша байгаа.

Үсэгэлдэр Ленинградай бүхы предприятинууд, эмхи зургаанууд ба һуралсалай заведенинүүдтэ Иосиф Виссарионович Сталинай дурасхаалда зорюулагдаһан шанала дурасхаалай митингнүүд үнгэргэгдөө. Эдэ митингнүүд дээрэ ажалшад Коммунистическэ партида, Советскэ правительствода үнэн сэхэ байһанаа харуулаа, манай орондо коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа үгэхөөр бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Кировскэ заводой мартеновскэ цех соо хуушанай путиловец Д. Н. Вишневский үгэ хэлэһэн байна. Тэрэ иигэжэ хэлээ:

—Ажалша хүн тухай агуухэ Сталинай эсэгын ёһоной анхарал оролдолгые таа бидэнэрэй хүн бүхэн үзэжэ, хаража байгаа. Түрэл ба инаглан дурлагдадаг вождьмнай манай зэргэнүүдтэ үгы, харин Ленин—Сталинай туг үндэр дээрэ намилзана, парти ба советскэ арадай нэгэдэл хэлбэришэгүй юм. Бидэнэр хэзээ хэзээнэйхиһээ бата нэгэдэн жагсанхайбди. Парти болон правительствын хүтэлбэриин рульда нүхэр Сталинай үнэн сэхэ соратнигууд байна. Ленин — Сталинай хэрэг хэтэ мүнхэдөө мандахал, юундэб гэхэдэ, сталинска замаар хүтэлжэ ябаһан сэсэн мэргэн Коммунистическэ парти бидэнэртэй юм.

...Москвагай Улаан талмай дээгүүр Советскэ Союзай Гүрэнэй гимнын һүр жабхаланта аялган ханхинан зэдэлнэ. Һүүлээрнь станогууд ба машинанууд дахин хүдэлжэ эхилнэ. Хабсаралгын стенд дээгүүр ажал бусалаа. Мүн чертёжно доска дээрэ конструкторнууд толгойгоо нэнгүүлэн хүдэлмэрилнэ. Һуралсалай заведенинүүдэй кафедранууд дээрэ профессорнууд гарана. Нүхэр Сталинай һургаһаар, партиин Центральна Комитедэй, Советскэ Правительствын уряалаар хүсэ эршээ арьбадхан хүдэлмэрилхэ гэһэн нэгэл эрмэлзэлгэ ленинградайхидые хүтэлнэ.

Өөһэдынгөө зэргэнүүдые бүри нигтаар жагсаажа, Ленин — Сталинай партиие, тэрэнэй Центральна Комитедые бүри нигтаар тойрон, манай орон дотор коммунизмын гүйсэдөөр илан мандахын түлөө тэмсэлээ ленинградайхид үргэлжэлүүлһээр.

Колхозно полинуудай ажалшадай үгэ

СМОЛЕНСК, мартын 11. (ТАСС). Москвада болоһон шанала дурасхаалай митинг дээрэ нүхэд Г. М. Маленков, Л. П. Берия, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүдые колхозно полинуудай ажалшад тон ехэ анхаралтайгаар уншана. Олон хүнүүдэй хабаадалгатай митингнүүд хаа хаанагүй үнгэргэгдэнэ. Нүхэр И. В. Сталинай хүмүүжүүлһэн үнэн сэхэ шабинар ба соратнигуудай ударидалга доро ябажа, вождиин захяануудые бэелүүлхэ гэһэн эрмэлзэлгэ тухай советскэ простой хүнүүдэй үнэн зүрхэнэй үгэнүүд тон ехэ хүсэтэйгөөр соностоно.

...Вяземска МТС-эй усадьба. Митинг эхилбэ. МТС-эй директор нүхэр Остриков үгэ абана. Тэрэ иигэжэ хэлээ:

—Бидэнһээ агуухэ Сталин хахасаба. Зүгөөр, тэрэнэй идейнүүд советскэ хүнүүдые ажалай баатаршалгада ходоодоо урмашуулан зоригжуулха юм. Манай түрэл Коммунистическэ партида, тэрэнэй Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствода бата этигэлтэй ябажа, коммунизм байгуулха хэрэгтэ өөһэдынгөө оролдолго хүсэлэлые арьбадхаха байнабди.

Таряанажалай бригадын бригадир нүхэр Борисов партидаа хизааргүй дуратай ба үнэн сэхэ байһанаа харуулан, иигэжэ мэдүүлбэ:

—Манай Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, коммунизм байгуулха сталинска түсэб бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө оруулалтые ехэдхэхэ ёһотойбди!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ эльгээхэ бэшэгэй текстые станциин механизаторнууд нэгэн һаналаар баталан абана. Тэдэнэр ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлахаар бэлэн байһан тухайгаа тэрээн соогоо мэдүүлнэ, үндэр ургаса хуряахын тулада хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые һайнаар үнгэргэхэ гэһэн зорилго өөһэдынгөө урда табина.

Советскэ хүнүүдэй дура зориг нугаршагүй

ТАШКЕНТ, мартын 11. (ТАСС). Москвада болоһон шаналал дурасхаалай митинг дээрэ нүхэд Г. М. Маленков, Л. П. Берия, В. М. Молотовой хэлэһэн үгэнүүд Узбекистанай ажалшадай сэдьхэл зүрхэндэ халуунаар угтагдаа.

Республикын ажалшад Ленин — Сталинай партида хизааргүй үнэн сэхэ байхаар шахаа тангаригаа үгэнэ, манай орондо коммунизм байгуулха хэрэгтэ өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадалые үгэхөөр бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

—Бидэнтэй Сталин үгы,—гэжэ экскаваторна заводой коллективэй шаналал дурасхаалай митинг дээрэ механохабсаралгын цехын мастер нүхэр Докукин хэлээ.—Тэрэнэй дайшалхы соратнигууд, үнэн сэхэ шабинар бидэнэрые сталинска замаар урагшань, коммунизмын толотомо хяра орой тээшэ хүтэлхэ юм. Бүхы советскэ арад Коммунистическэ партиие ба Советскэ правительствые тойрон бүри нигтаар жагсаха байна.

Хүдэлмэришэдэй һанал бодолые мэдүүлэн, торго оройн нэхэдэг Ферганска фабрикын халаанай начальник нүхэр Мадаминова иигэжэ хэлээ:

—Манай орондо тохёолдоһон уйдхар гашуудал Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые, Советскэ правительствые тойруулан советскэ арадые бата нигтаар жагсаагаа. Бидэнэр коммунизм тээшэ дабшажа ябанабди. Бидэнэр түрэл Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, агуухэ Сталинай захяануудые бэелүүлхэбди!

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Иосиф Виссарионович Сталиниие хүдөөлүүлгэдэ байлсаһан гадаадын правительственна делегацинуудай Москваһаа бусалга

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Иосиф Виссарионович Сталиниие хүдөөлүүлгэдэ байлсаһан, доро дурсагдаһан правительственна делегацинууд мартын 11-дэ Москваһаа мордобо:

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Георгиу-Деж түрүүтэй румынска делегаци. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. Г. Первухин, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Б. Ф. Подцероб ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин Орлогшо А. Ф. Горкин делегациие үдэшэбэ.

Премьер-Министр О. Гротеволь түрүүтэй Германска Демократическа Республикын делегаци. КПСС-эй ЦК-гэй Секретарь М. А. Суслов ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Г. М. Пушкин делегациие үдэшөө.

Президент К. Готвальд түрүүтэй чехословацка делегаци. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо Н. А. Булганин ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Г. М. Пушкин делегациие үдэшөө.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Б. Берут түрүүтэй польско делегаци. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо Н. А. Булганин ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Я. А. Малик делегациие үдэшөө.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Червенков түрүүтэй болгарска делегаци. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. Г. Первухин ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Б. Ф. Подцероб делегациие үдэшөө.

Премьер-Министр У. Кекконен түрүүтэй финляндска делегаци. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын Орлогшо А. И. Микоян, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Я. А. Малик болон СССР-һээ Финляндида байгаа Посланник В. З. Лебедев делегациие үдэшөө.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан гадаадын оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд шаналалаа мэдүүлнэ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан доро дурсагдаһан оронуудай, Хитадай Арадай Республикын, Польско Арадай Республикын, Чехословацка Республикын, Болгариин Арадай Республикын, Венгерскэ Арадай Республикын, Румынска Арадай Республикын, Албаниин Арадай Республикын, Монгол Арадай Республикын, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Вьетнамай Демократическа Республикын, Великобританиин, Финляндиин, Бирмын, Мексикын, Аргентинын, Индонезиин, Иранай, Афганистанай, Италиин, Ливанай, Иеменэй, Боливиин, Люксембургын, Уругвайн, Исландиин, Турциин, Даниин, Норвегиин, Австриин, Эфиопиин, Таиландын, Ливиин болон Либериин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ сэхэ гү, али СССР-эй хилын саанахи посольствонуудаар болон Миссинүүдээр дамжуулан шаналалаа мэдүүлбэд.

(ТАСС).

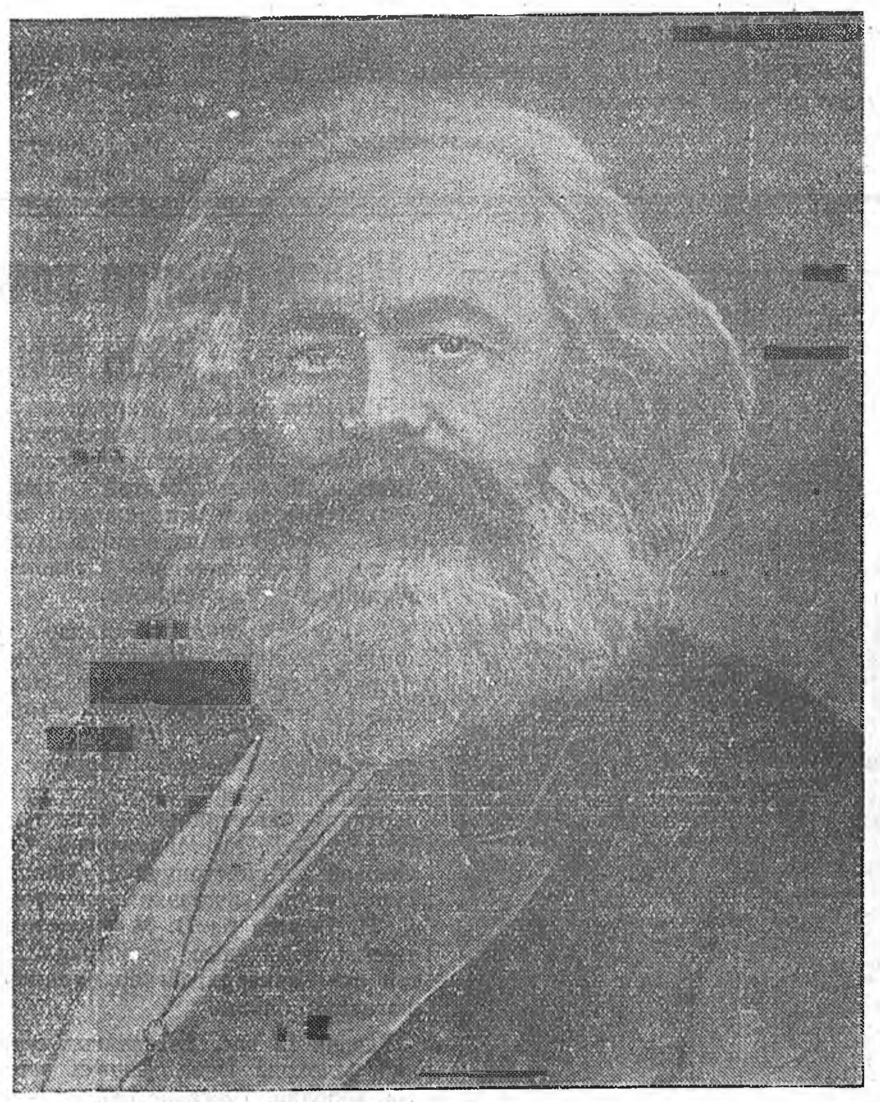
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан гадаадын гүрэнүүдэй парламентнууд шаналалаа мэдүүлнэ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан Чехословацка Республикын Национальна Суглаанһаа, Германска Демократическа Республикын Арадай палатаһаа, Монгол Арадай Республикын Арадай Агуухэ Хуралһаа, Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна Суглаанһаа, Индиин Арадай палатаһаа, Финляндиин Сеймһээ, Норвегиин парламентын Президиумһээ, Итальянска республикын депутадуудай Палатаһаа, Итальянска Республикын Сенадһаа, Люксембургын Парламентһаа СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй нэрэ дээрэ шаналалнууд абтаба.

(ТАСС).

НАУЧНА КОММУНИЗМЫН ҮНДЭҺЭ ТАБИГША АГУУЕХЭ ХҮН

(К. Марксын нүгшэһэн үдэрһөө хойшо үнгэрһэн далан жэлэй ойдо)

Хүн түрэлтэнэй агууехэ ухаантан, научна коммунизмын үндэһэ табигша, уласхоорондын пролетариадай багша ба вождь Карл Маркс 1883 оной мартын 14-дэ наһа бараһан байна.

Энэ үдэр тэрэнэй агууехэ хани нүхэр, соратник Фридрих Энгельс иигэжэ бэшээ һэн:

«Тэрээндэ бүхы юумээрээ бидэнэр уялгатайбди; мүнөө сагай хүдэлөөн одоо үедэ туйлаһан бүхы юумээрээ тэрэнэй теоретическэ ба практическа ажал-ябуулгада уялгатай; тэрээнгүйгөөр бидэнэр мүнөө хүрэтэр үшөө харанхыда төөрэжэ ябаха һэмди» (К. Маркс ба Ф. Энгельс. Зохёолнууд, том XXVII, нюур 295).

Ангиин тэмсэлэй бүхы түүхын турша соо түрүү ухаантанууд айхабтар ехэ олонхи хүн зонуудые богоолшолгоһоо, мүлжэлгэ дарлалтаһаа, үгырэл ба харанхы мунхаг байдалһаа сүлөөлхэ зам бэдэржэ олохо гэжэ оролдодог һэн, гэбэшье түүхэ тушаа үзэл бодолдо ээрхэн байһан эмхи гуримгүй ба зоргоороо байдал, элдэб янзын буруу теоринууд хүнэй ниитын байдалай юумэнүүдые тэдээнһээ халхалан далдалдаг байгаа. «Научна ёһоор зохёогдоһон ба үндэһэлэгдэһэн социализмда хүрэхыгөө урда тээ хүнэй ухаан бодол олон гасалан хохидол, зоболон ба хубилалтануудые туршажа үзэхэ ушартай болоһон юм»,—гэжэ нүхэр Сталин бэшээ һэн (Зохёолнууд, том 1, нюур 11).

Революционно ажал-ябуулгынгаа бүри һаяхан эхилжэ байхада Маркс болбол тэрэнэй урда тээ ээрхэжэ байгаа теоретическэ ухаан бодолой хуурмаг шэглэлтэй байһые элишэлэн харуулаад, революционно наукын зорилгонуудые тодорхойлһон байна. «Философууд имагтал элдэб янзаар дэлхэйе тайлбарилдаг һэн, зүгөөр хэрэг хадаа тэрэниие хубилгаха ябадалда байна», — гэжэ Маркс бэшээ бэлэй. (К. Маркс ба Ф. Энгельс. «Шэлэгдэмэл зохёолнууд». Госполитиздат, 1948 он, том II, нюур 385).

Ниитын ухаан бодолой бүхы туйлалтануудые шүүмжэлэлтэйгээр шэнэдхэн болбосоруулжа, дарлагдаһан ангинуудай тэмсэлэй дүй дүршэл сэсэмэргэнээр согсолжо, К. Маркс хүн түрэлтэнэй түүхын хүгжэлтын хуули ёһо нээгээ, тиихэдээ түүхын ябасань заатагүй коммунизм тээшэ абаашаха юм гэжэ научна ёһоор баталан харуулаа.

«Марксизм болбол,—гэжэ нүхэр Сталин һургана,—байгаалиин ба обществын хүгжэлтын хуули ёһонууд тухай наука, дарлагдаһан ба мүлжэгдэһэн олониитын революци тухай наука, бүхы оронуудта социализмын илаха тухай наука мүн» («Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд», Госполитиздат. 1951. он, нюур 54—55).

Айхабтар ехэ ажал-ябуулгынгаа бүхы турша соо К. Маркс хадаа капитализм мүнхэ юм гэжэ баталхые оролдоһон хуурмаг наукатай хайра гамгүй, эбсэшэгүй тэмсэл хэжэ, Ф. Энгельстэй сугтаа общество тухай ёһотой наука зохёогоо. Тэрэ наукые тэдэнэр хоюулаа саашань хүгжөөһэн ба Энгельсын тэмдэглэһэн ёһоор, тэрээн доторхи «илангаяа экономическа ба историческа талаар гол хүтэлбэрилхы бодолнуудай туйлай ехэнхинь... Марксда хабаадана... Тиимэһээ тэрэнь Марксын нэрээр зүбөөр нэрлэгдэнэ». («К. Маркс ба Ф. Энгельс. Шэлэгдэмэл зохёолнууд», Госполитиздат. 1948 он, том II, нюур 366).

К. Маркс философидо революционно эрид хубилалта хээ. Түрүүшынхеэ наука болоһон философиин түүхын огто шэнэ үе сохом К. Марксһаа эхилнэ. К. Маркс ба Ф. Энгельсын байгуулһан диалектическэ материализм — коммунизмын теоретическэ фундамент мүн.

Айхабтар олон тоо баримтануудые шэнжэлһэнэй үндэһөөр Маркс шэнэ экономическа һургаал зохёогоо, тэрээн дотороо үйлэдбэриин капиталистическэ аргын гүнзэгы нюусые элишэлжэ, капитализмые зайлашагүй хосоролдо хүргэхэ байһан тэдэ зүрилдөөнүүдыень элирүүлэн харуулһан байна. К. Маркс гол ниитын хүсэн болохо пролетариадые харуулаа, тэрээндэ түүхэ болбол хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадал хэтэ мүнхэдэнь үгы хэхэ—капитализмын могильщик ба шэнэ коммунистическэ обществын байгуулагша болохо гэһэн айхабтар ехэ ба һайн һайхан түүхэтэ зорилго даалгаа.

Капиталистическэ мүлжэлгын гол удхые элишэлэн харуулха зуураа, Маркс болбол капиталистическэ нөөсэлэлгын ниитэ хуули ёһо нээгээ, тэрэ хуули ёһонь юундэ хүргэнэб гэхэдэ, нэгэ захадань улам ехэ зөөри баялигай хамтаржа байхада, харин нүгөө захадань ажалша олониитын абсолютна ба относительна үгырэлгэнь улам ехэ боложо байдаг байна. Эдэ бүгэдэ хадаа зүрилдөөнүүдэй зайлашагүй хурсадалгада, пролетариат ба буржуазин хоорондохи ангиин тэмсэлэй шангадалгада, буржуазие революционно ёһоор усадхан унагаалгада хүргэдэг юм.

Марксын агууехэ габьяань юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшынхеэ капитализмын зайлашагүй хосорхо байһые баримталан харуулхаһаа гадна, мүн шэнэ обществые научна ёһоор уридшалан харалгын гайхамшагта жэшээ үгэһэн байна. Өөрынгөө зохёолнууд соо К. Маркс ерээдүйн коммунистическэ обществын гол шэнжэ тэмдэгүүдые шэнжэлжэ, капитализмһаа коммунизмда оролгын ниитэ түлэбые сэсэн мэргэнээр хараалһан байгаа.

Капитализмһаа коммунизмда орохо үе тухай хэлэхэ зуураа, Маркс коммунистическэ обществын хүгжэлтэдэ хоёр шата: доодо—социалистическэ шата ба дээдэ—коммунистическэ шата шэнжэлэн тогтооһон байна.

Үйлэдбэриин капиталистическэ аргые социалистическэ аргатай сасуулжа үзэхэ зуураа, К. Маркс капиталистическэ үйлэдбэриин уг зорилгонь нэмэри үные улам ехээр байгуулха ябадал хододоо болохо гэжэ заадаг һэн. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ гениальна зохёол доторoo нүхэр Сталин капиталистическэ үйлэдбэриин уг зорилгые тобшоор ба тодо, нариинаар тодорхойлдогоорoo Марксын эдэ үгэнүүд гайхамшагтай сэсэн мэргэн юм гэжэ заана.

Үйлэдбэриин зэмсэгүүдые үйлэдбэрилгын ба хэрэгсэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын хоорондохи харилсаае шэнжэлээд, Маркс шэнэдхэн үйлэдбэрилгын теори зохёогоо, тэрэнь, нүхэр Сталинай харуулһан ёһоор, социалистическэ—коммунистическэ үйлэдбэридэшье хүсэндөө байна.

«Готско программые шүүмжэлгэ» гэһэн зохёол соогоо социализмһаа коммунизмда дамжан оролгын үеын экономикые шэнжэлэн үзэхэдөө, Маркс шэнэдхэн үйлэдбэрилгэ тухай өөрынгөө теориин гол заабаринуудые эшэ үндэһэ болгон баримтална, тиихэдээ коммунистическэ байгуулалтын үедэ тэдэ заабаринуудые Маркс уялгата дээрэ тоолоно ха гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй», —гэжэ нүхэр Сталин бэшэнэ (мүн тэндэ, нюур 82).

Марксизмын агууехэ үндэһэ табигшад К. Маркс ба Ф. Энгельс пролетариадай гегемониин идейн гол түлэбүүдые зохёогоо, тиихэдээ пролетариат өөрыгөө тойруулан бүхы ажалшадые нэгэдхээд байбал буржуазитай амжалтатайгаар тэмсэжэ шадаха, таряашад, ремесленнигүүд ба бүхы дарлагдагшад пролетариадай талада эрид шууд ороод байбал, өөһэдыгөө хооһоролһоо, мүлжэлгэһөө, үгырэл ба үлэсхэлэнһөө абаржа шадаха юм гэжэ баталан харуулаа. Бүхы дарлагдагшадай ба богоолшологдогшодой зоболон хохидолнуудай шалтагаануудые элишэлэн харуулаад, Маркс Энгельс хоёр ажалшад буржуазин хайра үршөөлдэ найдаха ёһогүй, тэдэнэй ёһотой зол жаргал ба хүхюун омог ерээдүйнь дарлагшад болон мүлжэгшэдтэй хэһэн эбсэшэгүй ангиин тэмсэл соогуур олдогдохо ёһотой гэжэ заагаа һэн.

Коммунизмын дээдэ шатын гол шэнжэ тэмдэгүүдые К. Маркс гениальна сэсэн мэргэнээр заагаа. Коммунистическэ обществын дээдэ шатань,—гэжэ К. Маркс тэмдэглээ һэн,—өөрынгөө үндэһэ һуури дээрэ хүгжэхэ ёһотой, коммунистическэ общество дотор хүнүүдэй хоорондо ангиин илгаанууд байхагүй. Ажал болбол ажаһууха арга байһанаа хүнэй түрүүшын хэрэглэл болохо байна. Бүхы ниитын ажабайдалай гол хүтэлбэрилхы принципнь «Хүн бүхэнһөө шадабариинь зэргээр, хүн бүхэндэ хэрэглэлэйнь зэргээр!» гэһэн коммунистическэ принцип болохо байна.

Научна коммунизмын теори зохёогоод, К. Маркс капитализмһаа коммунизмда заатагүй орохо ябадал нюдэ балай, зүндөө үүдэдэг процесс байха ёһогүй, хүдэлмэришэн анги ба олониитэ ажалшад ниитын хүгжэлтын хуули ёһонуудые ойлгоод, түүхын ябасада ушар ёһо мэдэрэлтэйгээр нүлөөлхэ, дамжан оролгын үе хороожо, шэнэ ниитын байгуулалтын зоболонто байдалые зөөлэрүүлхэ ёһотой гэжэ тоолоо һэн.

«...Общество,—хэрбээ өөрынгөө хүгжэлтын естественнэ хуули ёһоной замда ороодшье байгаа һаа,... хүгжэлтын естественнэ шатануудые һүрэн гаража шадахагүй, тэдэниие декредүүдээр болюулжашье шадахагүй юм. Зүгөөр, тэрэ хадаа зоболонто байдалые хороон зөөлэрүүлжэ шадаха байна» гэжэ Маркс бэшээ һэн («Капитал», том I, нюур 7—8).

Коммунистическэ общество тухай өөрынгөө эрдэм һургаалаар К. Маркс уг зорилго туйлахадаа хэрэглэхэ компасые хүдэлмэришэн ангиин ба олониитэ ажалшадай гарта үгэһэн байна.

К. Маркс агууехэ пролетарска революционер байгаа; К. Маркс уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ научна үндэһэ һуури түрүүшынхеэ олгохоһоо гадна, мүн пролетариадай ангиин тэмсэлэй теори ба практикые таһаршагүй нэгэ бүхэли болгон холбоһон юм.

«Коммунистнуудай Союз» гэжэ уласхоорондын хүдэлмэришэдэй түрүүшын организациин эмхидхэгшэ ба вождь, I Интернационалай үндэһэ һуури табигша ба вождь Маркс хадаа хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе научна социализмтай нэгэдхэлгые өөрынгөө зорилго болгон табиһан байха юм. Олон тоото публицистическэ хүдэлмэринүүд соогоо Маркс өөрынгөө үеын түүхэтэ событинуудые ба олониитэ арадай зүһэн бүриин урбагшадые зэбүүрхэлтэйгээр элишэлэн сохидог байгаа. К. Маркс дэлхэйн оронуудай тэмсэжэ байһан ажалшадта туһа хүргэхэ гэжэ бүхы хүсөөрөө оролдодог һэн. К. Маркс Англида болоһон чартистска хүдэлөөндэ, Германида 1848 ондо болоһон революцида өөрөө хабаадалсаһан юм. К. Маркс парижска коммунистнуудта ехэ туһаламжа үзүүлээ һэн. Ирландска, польско, итальянска арадуудай национально-сүлөөлэлгын тэмсэлые, мүн тэрэшэлэн Хитадай, Индиин ба дарлагдаһан бусад арадуудай тэмсэлые халуунаар дэмжэдэг ба һайшаалтайгаар угтадаг байгаа.

Россидахи революционно хүдэлөөнэй хойноһоо Маркс тусгаар анхаралтайгаар ба халуун һайшаалтайгаар ажаглан харадаг һэн. «Ородой революцида, тэрэнэй бүхэдэлхэйн хүсэн түгэс удхашанарта, эгээн ехэ баяртай этигэл найдабаряар «..Маркс, Энгельс дүүрэн байгаа» — гэжэ Ленин бэшээ һэн (Зохёолнууд, том 12, нюур 335).

К. Маркс болон Ф. Энгельсын наһанһаа нүгшэһэнэй һүүлдэ II-дохи Интернационалай социалистическэ партинуудай оппортунистическэ лидернүүд буржуазин аша туһын түлөө, хүдэлмэришэн ангиин интерестэ урбажа, марксизмын революционно удхые хооһоруулан, тэрэниие ревизилдэг ба хазагайруулдаг, тиигэжэ пролетариадые теоретическэ болон идеологическа талаар зэбсэггүй болгохо гэжэ оролдодог байгаа.

Маркс ба Энгельсын хэрэгые агууехэ үргэлжэлүүлэгшэдэй—Ленин, Сталинай бүхэдэлхэйн түүхэтэ габьяань юуб гэхэдэ, тэдэнэр зүһэн бүриин оппортунизмда эсэргүүсэн эбсэшэгүйгөөр тэмсэжэ, марксизмые аршалан хамгаалхаһаа гадна, мүн шэнэ түүхэтэ условидо империализмын ба пролетарска революцинуудай эпоходо марксизмые хүгжөөжэ, тэрэниие бүхы гол хубяарнь философиин, политическэ экономиин ба научна социализмын талаар эгээл үндэр дээдэ шатада хүргөө.

Ленинизм болбол империализмын ба пролетарска революцинуудай эпохын марксизм мүн. Ленинизм—ородой ба дэлхэйн культурын хүгжэлтын дээдэ шата мүн. Ленинизм хадаа бүхы оронуудта заатагүй хэрэгтэ интернациональна һургаал юм.

Ленинэй наһа бараһанһаа хойшо нүхэр Сталин творческо марксизмын тугые улам дээшэнь үргөө, марксизм-ленинизмые агууехэ научна шэнжэлэлтэнүүдээр баяжуулна. «Манай үеын агууехэ ухаата нүхэр Сталин,—гэжэ нүхэр Г. М. Маленков 1953 оной мартын 9-дэ Улаан талмай дээрэ болоһон шаналал-гашуудалай митинг дээрэ хэлэһэн байна,—түүхын шэнэ эпоходо марксизм-ленинизмын һургаалые творческоор хүгжөөгөө, Сталинай нэрэнь хүн түрэлтэнэй бүхы түүхэдэхи гайхамшаг ехэ хүнүүдэй Маркс—Энгельс — Ленинэй нэрэнүүдтэй зэргэлээд байха ёһоороо байна».

«СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн нүхэр Сталинай гениальна зохёол хадаа марксистско-ленинскэ наукын баялигта сэгнэшэгүй ехэ оруулалта болоно, тэрэниие социализмын ба мүнөөнэй капитализмын экономическа хуули ёһонуудай шэнжэ түхэл болон ябуулга тухай агууехэ шэнжэлгэнүүдээр баяжуулаа.

Нүхэр Сталин өөрынгөө зохёол соо социалистическэ общество доторхи ниитын үйлэдбэриин ба материальна ашагуудые хубаарилгын хуули ёһонуудые шэнжэлэн харуулна. И. В. Сталин социализмһаа коммунизмда орохо замууд тухай программна заабаринуудые дэбжүүлээ.

Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай һургаал манай партида айхабтар ехэ хүсэ, түүхэтэ шэнэ замуудые нээхэ шадабари, манай урагшаа зориһон хүдэлөөнэй уг зорилгые эли тодоор хараха, илалтануудые түргөөр дайлан абаха ба батадхаха шадабари олгоно.

Ленин—Сталинай идейнүүд империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө бүхы оронуудай олониитэ арадай тэмсэлэй зорилгонууд болон перспективэнүүдые революционно теориин хурса гэрэлээр гиигүүлэн толотуулна.

Марксизм-ленинизм болбол Ленин—Сталинай агууехэ партиин түүхэтэ хэрэгүүдтэ, коммунизм тээшэ этигэл найдабаритайгаар зорижо ябаһан советскэ арадай ажалда ба тэмсэлдэ илан мандажа байна. Марксизм-ленинизм болбол амжалта түгэлдэрөөр социализм байгуулжа байгаа арадай демократиин оронуудай ажалшадай шэн зоригтой тэмсэлдэ илан мандажа байна. Марксизм-ленинизм болбол дэлхэй дээрэ ургажа байгаа революционно хүдэлөөндэ, буржуазин диктатурада эсэргүү капиталистическэ оронуудай хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлдэ, империалистическэ богоолшолгодо эсэргүү колонинуудай дарлагдаһан арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ илан мандажа байна.

Марксизм-ленинизмын илагдашагүй тугые агууехэ Сталин улам дээшэнь үргөөд, урагшань абажа ябаа.

Марксизм-ленинизмын һүнэшэгүй мүнхэ идейнүүд агууехэ уг зорилго —коммунизм тээшэ зорижо ябаһан бүхы оронуудай ажалшадай замые гэрэлтүүлнэ.

Н. САМОРУКОВ.

Багша Сталин хэтэдээ мүнхэ

Агууехэ багша Сталиниие хүдөөлүүлһэн траурна үдэртэ Улан-Удын Ленинскэ үйлсээр хүн зон олоороо хараа таһалдангүй субажал, субажал байба.

Тэдэнэй дунда гартаа тулгуур баринхай, үндэр наһатай үбгэд, хүгшэд хүлнүүдэйнгээ үбшэниие мартажархёод, шамдуухан ябанад. Холын хүдөө нютагһаа ерэһэн зонуудшье эндэ олон.

Эдэнэр бултадаа сэб сэхэ ошожо, партиин обкомой дэргэдэхи сквер соо байһан, нүхэр Сталинай монументын дэргэдэ зогсонод.

Һургуулиин үхибүүд, пионернүүд, албахаагшад, хүдэлмэришэд улаан ягаан сэсэгүүдтэй веногуудые гар дээрээ барижа ерээд лэ, нүхэр Сталинай монументын үмэнэ шэмэглэн табина. Таһалдалгүй веногууд нэмэжэл, нэмэжэл байна. Веногуудай улаан лентэнүүд дээгүүр агууехэ вождиин мүнхэ нэрэнь бэшээтэй.

Зүүн гартаа хара хүрёэтэй улаан торгон лентэ уяһан хүнүүд нүхэр Сталинай монументын хажууда хүндэлэлэй харуулда зогсонод. Тэдэниие удангүй ондоо хүнүүд һэлгэнэ.

СССР-эй зүрхэн—Москваһаа радиогоор гунигтай, гашуудалтай хүгжэм таһалдангүй дамжуулагдана.

Хүн бүхэнэй шэг шарай дээрэнь барагдашагүй уйдхарай тэмдэг үзэгдэнэ.

Үдэрэй арбан хоёр час болобо гэһэн тэмдэг Москваһаа ерэнэ. Тиихэтэй сасуу салюдай шэхэ дүлиирмэ шанга абяан доро нүхэр Сталинай бэе хүүртэй хуурсаг мовзолейдэ оруулагдана.

Хүдөө нютагһаа ерэһэн бүурал сагаан толгойтой Балдан үбгэн энэ үедэ үбэрһөө тэбхэрхэн пулаад гаргажа, байд, байд гээд лэ баруун зүүн нюдэнүүдээ аршасагаана.

Ганса Балдан үбгэнэй нюдэнһөө гашуудалта нёлбоһон гараа бэшэ, харин хүн бүхэнэй нюдэнүүдһээ эжэлүүдгүйгөөр булеэн дуһал мухарина. Талмай дээрэ радио шагнажа байһан хүнүүд хоёр хүлөө урилангүй, хоёр нюдөө сабшангүй дуугай зогсонод.

Салюдай дүүрэхэтэй сасуу, Балданай хажуудань хүл муутай, тулгуур тулаһан Балданда танигдаагүй үбгэн ерэбэ. Тэдэ хоёр һанаа алдан, уйдан байжа хөөрэлдэнэд.

—Би нёдондо нүхэр Сталинда бэлэг баряа һэм,—гэбэ мүнөө танигдаагүй таягтай үбгэн.

—Бэлэг гү? Ямар бэлэг?

—Мүнгэн гааһа.

—Мүнгэн!

—Бурядай уран нарин гартай, эрхимһээ эрхим мүнгэшэ дарханда гоё һайхан гааһа зорюута хүүлэжэ, тэрэнээ гарай бэлэг эльгээгээ һэм, —гэжэ мүнөө үбгэн дуугарба.

—Теэд бэлэгтнай Сталин багшада хүрөө юм гү? — гэжэ Балдан этигэжэ ядаһандаа иигэжэ асуугаад, «яагаашье һайрхуу үбгэн бэ» —гэжэ зосоогоо бодоно.

—Этигэжэ ядаа һаатнай Москваһаа харюу бэшэг абаһан байхаб,— гээд, дотор хармаан сооһоо сагаан пулаад гаргаба. Тэрэнээ аятайханаар задалхадань, мүн Москваһаа гэһэн аржагар тамгатай саарһан гаража ерэбэ.

—Москва!—гэжэ Балдан үбгэн уншаба.

—Нүхэр Сталинда бэшэһэн бэшэгэймни копишье байха гээд, тэрэ бэшэгээ Балдан үбгэндэ барихадань, тэрээн дээрэнь иигэжэ бэшээтэй байба:

«1952 оной мартын найман.

Хүндэтэ багша Иосиф Виссарионович!

Би түрэһөөр 72 наһатайб, хоёрдохи группын инвалидби, Улан-Удэ городто һуудагби. Танда өөрһөө бэлэг болгон мүнгэн гааһа эльгээхэ гэжэ шиидэбэб.

Манай бурят-монгол арад тушаа эсэгэ ёһоной анхарал гаргадагайтнай түлөө харюу болгон минии бариһан бишыхан бэлэг абажа хайралхыетнай, хүндэтэ нүхэр Сталин, гуйнам. Энэ бэшэгтэй хамта өөрынгөө фотые эльгээбэб.

Үнэн зүрхэнһөө баяр хүргэгшэ Могшонов Гавриил Сергеевич».

Балдан үбгэн хоёр нюдөөрөө харахадаа этигэжэ: —Зүб даа, Сталин багша ехэ хүниие ехэ гэхэгүй, бага хүниие бага гэжэ шамарлахагүй дээрэһээ, танай бэлэгые абаһан байна бшуу даа,— гэбэ. — Фотокарточкые бэлэгтэйгээ сугтань эльгээгээ һэм,—гэжэ мүнөөхи үбгэн хөөрэхэ зуураа—Багша Сталиниие зуун наһа наһалһайдаа гэжэ һанажа ябагша һэм. Теэд, мүнөө...гэһээр, дуугай боложо, доошоо харан гүнзэгы уйдхартай шэг шарай үзүүлэн байгаа һэн.

Ганса энэ үбгэн бэшэ, харин дэлхэй дээрэхи ашалша зон, сэсэн мэргэн вождь, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй инаг эсэгэ ба хани Иосиф Виссарионович Сталинаа хэтын хэтэдэ мүнхэ ябаһай гэһэн һанал бодолтой ябаа.

Тэрэ хоёр үбгэжөөлнүүдэй уйлхартайгаар хөөрэлдэхэ үедэнь, нүхэр Сталинай монументын дэргэдэ хүн зон бүри олошоржо, веногууд нэмэжэл байна. Гунигтай, гашуудалтай хүгжэм таһалданагүй.

А. Шадаев.

Һаруул һайхан образ

Коммунизмда бидэниие хүтэлэгшэ, бүхы хүн түрэлтэнэй инаг вождь ба багша агууехэ Сталинай зүрхэн сохилхоёо болёо. Манай республикын ажалшад агууехэ вождиингоо наһа бараһан тухай мэдээсэл дуулахадаа туйлай ехээр шаналан гашуудаба.

Би вождиингоо образые Москвада, 1940 ондо болоһон Бурят-Монголой искусствын декадын үдэрнүүдтэ хараһандал адляар мүнөө нюдөө уһатуулан харанаб. Энэ агууехэ образ бидэнэрэй зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө оршохо ба коммунизмын һаруул һайхан ерээдүйдэ замыемнай заахал.

Нүхэр Сталинай нэрэ манда хизааргүй үнэтэй. Манай арадта зол жаргалта ажабайдал ба агууехэ эрхэнүүдые Ленин—Сталинай парти асараа.

Коммунистическэ партиин, нүхэр Сталинай ба агууехэ ород арадай ашаар бурят-монгол арад формооро национальна, удхаараа социалистическэ культураяа хүгжөөхэ арга боломжотой болоо. Оперо, симфони болон дуунуудые нүүдэл ажаһуудалтай бурядуудай хүбүүд зохёохо юм гэжэ урдань хэн һанаха байгаа гээшэб. Эдэ дуунууд гансашье манай бурядай тала дайдаар зэдэлнэ бэшэ, харин эдэ дуунууд Эхэ оронойнмай столица Москваһаа бүхы дэлхэйдэ радиогоор зэдэлнэ. Партиин ударидалга доро манай социалистическэ Эхэ орондо туйлагдаһан энэ ехэ туйлалтые хаана ямар орондо хаража болохо гээшэб.

Эдэ гашуудалта үдэрнүүдтэ манай ороной ажалшадай һанал бодол агууехэ Сталинай дайшалхы тугые дээрэ үргэжэ ябаһан Коммунистическэ партида хандуулагдана. Арадтаа хандаһан партиин правительствын үгэнүүд советскэ патриодуудай зүрхэндэ элитээр соностоно: «Манай зорилго юуб гэбэл, партиин нэгэдэлые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр сахиха, партиин политикые ба шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө эдэбхитэй политическэ тэмсэлшэд байхаар коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, бүхы ажалшадтай, хүдэлмэришэдтэй, колхознигуудтай, интеллигенцитэй партиин холбоо барисаае бүри ехээр бэхижүүлхэ хэрэг болоно. Ушарынь арадтайгаа таһаршагүй бата холбоотой байбал, манай парти хүсэтэй, илагдашагүй байха юм». Агууехэ Сталинай һаруул һайхан образ манай зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө оршохо ба коммунизмын илан мандахын тулада бидэнэрые зоригжуулха байна.

Композитор **Бау Ямпилов.**

Арадай гашуудал

Ангара, Байгалай салгидажа,
Адхаран халин бусалһандал,
Арад түмэнэйм сэдьхэлдэ
Уйдхар гашуудал ушарба...

Зоболон гээшые үзөөгүй
Залуу гүлмэр наһандам
Гэнэн зөөлэн зүрхыем
Энэ уйдхар доһолгобо.

Хөөрхэн заахан хүүгэдэй
Хухэнһөө таһаран үншэрһэндэл,
Хүдэлмэришэ, таряаша хүнүүднэй
Хүндэтэ багшаһаа хахасаба.

Халуун зүрхэниинь сохилхоёо
Халаг, мүнөө болёошье һаань,
Хэһэн агуу хэрэгынь
Хэтын хэтэдэ мүнхэл!

Арюун гэрэлтэ шарайнь
Амида бэшэ болоошье һаань,
Ашата сэсэн заабаринуудынь
Арадай зүрхэндэ үлэхэл.

Г. БАЗАРОВ.

И. В. СТАЛИНАЙ ДУРАСХААЛДА

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ

МОСКВА.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Албанска арад, манай ажалай парти, тэрэнэй Центральна Комитет, Албаниин Арадай Республикын правительство манай түрэл хани нүхэр, алдарта ба гениальна эсэгэ ба багша, агууехэ нүхэр — Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэһэн тухай мэдээсэлые гүнзэгы гашуудалтайгаар дуулаба.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти, ахадүү советскэ арад, бүхы коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинууд, дэлхэйн прогрессивнэ, эб найрамдалда дуратай арадууд, тэрэ тоодо манай арад, манай парти хадаа эгээн түрүү хүниие, хүндэтэ багшые, Ленинэй агууехэ хэрэгые эгээн түрүүн үргэлжэлүүлэгшэ ба соратни — эб найрамдалай, социализм ба коммунизмын замаар тэдэнэй сэсэн мэргэнээр булад хатуу шанга тойгоор хүтэлжэ ябаһан хүниие алдаба.

Манай агууехэ хани нүхэрөө ба багшаяа алдахадаа, бүхы албанска коммунистнуудай сэдьхэл зүрхэндэ, манай ороной хүдэлмэришэдэй, таряашадай, интеллигентнүүдэй, эхэнэрнүүдэй, хүбүүд ба басагадай сэдьхэл зүрхэн хүндэ ехээр уйдан гашуудаба, юундэб гэхэдэ, гадаадын ба дотоодын дайсадай дарлалтаһаа албанска арадай сүлөөрэлгэ нүхэр Сталинай нэрэтэй холбоотой юм, юундэб гэхэдэ, манай орон дотор шэнэ ба хүхюун жаргалта ажабайдал байгуулга нүхэр Сталинай нэрэтэй холбоотой юм.

Советскэ Союзай эхэ-түрэл Коммунистическэ партитай, ахадүү советскэ арадтай өөһэдынгөө хани барисаае, арадтаа дурлалгые, үнэн сэбэр байлгые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр сахихабди, улам ехээр бэхижүүлхэбди гэжэ агууехэ нүхэр Сталинда эдэ айхабтар хүндэ үдэрнүүдтэ манай парти, манай бүхы арад зон тангаригаа үгэнэ.

Иосиф Виссарионович Сталинай нэрэ ба дурасхаалые сэдьхэл зүрхэндөө һанан ябажа, ажалай партиин хүтэлбэреэр албанска арад өөрынгөө мартагдашагүй багшын хаһан замаар шэнэ туйлалтанууд тээшэ эрид шууд дабшаха юм. Албанска ажалай партиие, тэрэнэй Центральна Комитедые тойрон, Албаниин Арадай Республикын правительствые тойрон нигтаар жагсаха байна; тэрэ хадаа өөрынгөө морально-политическэ нэгэдэлые бэхижүүлхэ, революционно һэрэмжэеэ дээшэлүүлхэ, тэрэнэй эрхэ сүлөөдэ, бэеэ даанхай байдалда, эб найрамдалда ба тэрэнэй ерээдүйдэ эсэргүүсэн шэглүүлэгдэһэн империалистическэ бүлэгүүдэй ба тэдэнэй туһамаршадай бүхы бузар аашануудые таһалдуулха бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ юм.

Албанска ажалай партиин ба тэрэнэй ЦК-гэй үмэнэһөө, Албаниин Арадай Республикын правительствын ба бүхы албанска арадай үмэнэһөө, тэрэшэлэн өөрынгөө үмэнэһөө Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, Советскэ Союзай Правительствода ба бүхы советскэ арадта эгээн гүнзэгы ба сэдьхэл зүрхэнэй гашуудалаа мэдүүлнэбди.

Албаниин ажалшад хадаа советскэ ажалшадтай ахадүүгэй холбоо барисаатай байһанаа хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар мэдэрнэ, тэдээнтэй энэ гайхамшаг ехэ уйдхар гашуудалые хубаалдана.

Нүхэр Сталин манай сэдьхэл зүрхэндэ, ерээдүйн уг үетэнэй сэдьхэл зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө оршожо байхал.

Тэрэнэй асари ехэ тэмсэл, тэрэнэй большевистскэ эбсэшэгүй байлга хадаа хүтэлбэриин, тэсэмгэй хатуу байлгын, ямаршье аюулай тохёолдоходо нугаршагүй бата байлгын һургаал болохол, илалтата үльгэр жэшээ болохол.

Агууехэ нүхэр Сталинай алдар соло хэтэ мүнхэдөө оршожо байг лэ.

Бидэниие абарһан Советскэ Союзай арадууд, Советскэ Союзай алдарта Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Албанска Ажалай партиин ЦК-гэй ба Албаниин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө Албанска ажалай партиин генеральна секретарь ба Албаниин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ. ЭНВЕР ХОДЖА

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовто

МОСКВА.

Гениальна ба инаг багша, манай абарагша, хүндэтэ нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэһэн тухай мэдээсэл манай сэдьхэл зүрхые хизааргүй ехэ уйдхар гашуудалда оруулһан байна.

Агууехэ нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэлгэ хадаа ганса советскэ гүрэндэ болон СССР-эй арадуудта бэшэ, харин бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ, тэрэшэлэн албанска арадта туйлай ехэ гээлтэ хохидол болоо. Нүхэр Сталин албанска арадай багша, сүлөөлэгшэ, агууехэ ба алдарта хамгаалагша байһан юм.

Эдэ гашуудалта үдэрнүүдые албанска арад агууехэ, мартагдашагүй нүхэр Сталинай дурасхаалай үмэнэ гүн гүнзэгы хүндэлэлтэйгөөр толгойгоо нэнгүүлэн тонгойлгоно. Ажалай партиин ба Албаниин Арадай Республикын правительствые тойрон өөрынгөө зэргэнүүдые бүри нигтаар жагсаажа, Советскэ Союзай арад зонтой тэрэниие холбодог хани барисаагаа ба хани харилсаагаа бүри хүсэтэйгөөр бэхижүүлхэ юм. Тэрэ хадаа нүхэр Сталинай өөрынгөө бүхы ами наһан соогоо хүдэлмэрилһэн ба тэмсэһэн эб найрамдалай нийтын хэрэгые, һэрэмжэтэйгээр сахиха байна.

Советскэ Союзай ахадүү арадта, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ, манай арадта тохёолдоһон агууехэ гээлтэ хохидолой энэ хүндэ үедэ бидэнэр хэзээ хэзээнэйхидээ адляар таананартайбди, өөһэдынгөө гүн гүнзэгы уйдхар гашуудал, өөһэдынгөө эгээн үнэн зүрхэнэй шаналал Танда мэдүүлнэбди.

Албаниин Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ, гадаадын хэрэгүүдэй министр ЭНВЕР ХОДЖА.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Секретарь И. В. Сталинай наһанһаа нүгшэһэнтэй дашарамдуулан Германиин Коммунистическэ парти, тэрээнтэй хамта эб найрамдалда дуратай Баруун Германиин арад зон туйлай ехэ уйдхар үзэжэ, гүнзэгы гашуудалда оронхой. Советскэ арадта, эб найрамдалда дуратай бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы хүнүүдтэ тохёолдоһон хохидол хизааргүй ехэ. Сталин өөрынгөө бүхы ами наһан соо ажалшадай ба дарлагдаһан бүхы хүнүүдэй ажабайдал тухай анхаралаа хододоо хандуулдаг байгаа. Тэрэнэй бүхы ажаябадалынь хүндэ хүшэр капиталистическэ дарлалтаһаа сүлөөрхын түлөө хүдэлмэришэдэй ба таряашадай тэмсэлдэ зорюулагдаһан юм.

Иосиф Виссарионович Сталин агууехэ Ленинэй эгээл дүтын дайшалхы соратнигынь байгаа, Ленинэй хэрэгые тэрэ гениальнаар үргэлжэлүүлһэн, саашань хүгжөөһэн байгаа. Тэрэнэй хэрэгынь хэтэдээ мүнхэ. Бүхы дэлхэйн бүхы коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудта үльгэр жэшээ болохо Советскэ Союзай илалтата Коммунистическэ партиие Ленинтэй хамта тэрэ байгуулаа һэн. Ленинэй дайшалхы соратнигынь байжа, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ эрьелтын пункт болоһон Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтада ородой пролетариадые тэрэ хүргэһэн байна. Ленинэй наһанһаа нүгшэһэнэй һүүлээр И. В. Сталин СССР-тэ бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанарта социализмын илалтада советскэ арадые хүргөө, коммунизмын хяра ороой тээшэ дабшаха замые тэрээндэ нээжэ үгөө. Иосиф Виссарионович Сталин фашизмые дараһан илалтада советскэ арадые ударидан хүргөө, тиигэжэ хүн түрэлтэниие барга бүдүүлиг байдалда оролгоһоо ба хосоролгоһоо абараа. Хүн түрэлтэнэй эгээл дээдэ һанал хүсэлэй—эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэжэ байгаа Германиин бүхы прогрессивнэ хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэндэ, ухаан бодолдо Иосиф Виссарионович Сталинай нэрэ хэтэ мүнхэдөө оршохол.

Эдэ гашуудалта сагта Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие, тэрэнэй Центральна Комитедые хэлбэришэгүйгөөр ба бата бэхеэр дэмжэхэ байһан тухайгаа Германиин Коммунистическэ парти манай агууехэ вождь ба багшын хуурсагай дэргэдэ шахаа тангаригаа үгэнэ. Европодо эб найрамдал хангалгын шиидхэхы найдабари болохо немецкэ ба советскэ арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлгэдэ, саашадань хүгжөөлгэдэ өөһэдынгөө бүхы хүсые үгэхэбди гэжэ мүнөө бүхы коммунистнууд шахаа тангаригаа үгэнэ.

Принципиальна, нугаршагүй хатуу, һэрэмжэтэй байха, хүдэлмэришэн ангиин болон арадай бүхы дайсадта эбсэшэгүй байха гээшэ коммунистын гол шухала, эрхим һайн шэнжэ шанар мүн гэжэ Иосиф Виссарионович Сталин бүхы коммунистнуудые һургадаг байгаа. Германиин Коммунистическэ партиие олониитэтэй өөрынгөө холбоо барисаае бэхижүүлдэг, тиимэһээ манай арадай, хүдэлмэришэнэй уласхоорондын хүдэлөөнэй үмэнэхи уялгануудаа сүм дүүргэжэ шадаха, бата хатуу, нигта эмхидэлтэй, һэрэмжэтэй, Маркс, Энгельс, Ленин, Сталинай һургаалаар нэбтэрһэн революционно дайшалхы парти, шэнэ түхэлэй парти болгохын түлөө Сталинай захяагаар эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилхэбди гэжэ шахаа тангариг үгэнэбди.

Буржуазин гэшхэн хаяһан демократическа сүлөөгэй, национальна бэеэ даанхай байдалай ба суверенитедэй тугые үргэжэ абаад, тэрээниие урагшань абажа ябаха гэһэн сэсэн мэргэн зүбшөөл коммунистическэ ба демократическа партинуудай түлөөлэгшэдтэ нүхэр Сталин КПСС-эй XIX съезд дээрэ хэлэһэн үгэ соогоо үгөө һэн. Энэ захяаень бидэнэр нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди.

Баруун Германиин коммунистнууд эб найрамдал аршалан хамгаалха ба бэхижүүлхэ баруун германска газар дээрэ шэнэ дай бэлэдхэлгэдэ эсэргүүсэхэ хэрэгтэ, агууехэ Советскэ Союзтай бата бэхи хани барисаатай, эб найрамдал хүсэдэг, демократическа, бэеэ даанхай гүрэн болгон Германиие нэгэдүүлхын түлөө өөһэдынгөө хүсые эршэдхэн шангадхаха байна.

Немецкэ ба советскэ арадуудай хоорондохи бата бэхи, эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай илагдашагүй хэрэг мандаха болтогой!

Германиин Коммунистическэ партиин центральна правлени МАКС РЕЙМАН.

Дюссельдорф город.

Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствода

Вьетнамай Демократическа Республикын президентын эльгээһэн телеграмма

Манай Агууехэ вождь, манай тон хүндэтэй Хүмүүжүүлэгшэ, Манай эгээн үнэтэй Хани нүхэр Сталинай наһанһаа нүгшэһэн тухай мэдээн манай бүхы партиие, манай арадые гүнзэгы ехээр гашуудуулна.

Вьетнамай Ажалшадай Партиин, Правительствын болон арадай зүгһөө, өөрынгөө зүгһөө Коммунистическэ Партида, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Правительствода болон арадта ахадүү ёһоноймнгоо шаналал эльгээнэб.

Бүхы дэлхэйн ажалшан арадые, Вьетнамай ажалшан арадые сүлөөлхэ хэрэгтэ нүхэр Сталинай оруулһан оруулалтань асари ехэ юм. Нүхэр Сталин наһанһаа нүгшэжэ, бусашагүй ехэ гээлтэ хохидол бүхы хүн түрэлтэндэ тохёолдобо.

Нүхэр Сталинай һургаалда хэзээ хэзээнэйхиһээ үнэн сэхэ ябаһан бидэнэр Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзые тойрон хододоо нигтаар жагсаад байхабди гэжэ тангаригаа хүндэтэйгөөр үгэнэбди.

Маркс — Энгельс — Ленин — Сталинай замаар даган ябажа, Эхэ оронойнгоо нэгэдэлэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө, эб найрамдалай, демократиин болон социализмын түлөө эрид шууд тэмсэхэбди гэжэ бидэнэр тангаригаа хүндэтэйгөөр үгэнэбди.

Угаа холо газарта байһан дээрэһээ, нүхэр Сталиниие хүдөөлүүлгэндэ өөһэдөө байлсажа шадахагүй байһандаа бидэнэр ехээр гэмшэнэбди.

ХО ШИ МИН.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

МОСКВА.

Агууехэ вождь, багша, хани нүхэр И. В. Сталинай наһа бараһанда Венесуэлын Коммунистическэ партиин, хүдэлмэришэн ангиин болон арадай гүн ехээр гашуудажа байһыень Венесуэлын Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй зүгһөө мэдүүлнэбди. Эб найрамдалай, демократиин, национальна сүлөөрэлтын болон социализмын түлөө тэмсэлые Сталинай гениальна һургаал саашадаашье зоригжуулха байна.

ГУСТАВО МАЧАДО, ЭДУАРД МАЧАДО, ФЕРНАНДО КЕЙ САНЧЕС, ПЕДРО БЕРОЕС, ГИЛЬЕРМО БЕСЕМБЕЛЬ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Нүхэр Сталинай наһа бараһан дашарамдан гүн ехээр гашуудажа байһан тухайгаа Чилиин Коммунистическэ парти Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, правительствода болон арадуудта мэдүүлнэ, нүхэр Ленинэй наһа бараһанай һүүлээр социализмын илалта ба коммунизм байгуулхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, бүхы ажалшадые сүлөөлхын түлөө хэһэн эдэ мүнхэ тэмсэлынь нүхэр Сталиниие прогрессивнэ бүхы хүн түрэлтэндэ тон хүндэтэй болгоо.

Үргэн энэрхы, һайн һайхан сэдьхэлтэй, туйлай ехэ хани нүхэрнай болохо нүхэр Сталиниие харадаг байһан Чилиин ажалшад болон арад зониие ондоо ямаршье мэдээсэл иимэ гүн ехээр гашуудуулхагүй байгаа. Тэрэнэй хэрэг илагдашагүй юм. Бүхы дэлхэйн ерээдүйн социализм гээшэ.

Бидэнэр, чилийскэ коммунистнууд, Сталин тухай ойндоо һанажа, Сталинай нэрые дурдан ябажа эб найрамдалай, национальна сүлөөрэлтын, демократическа эрхэ сүлөөгэй түлөө, манай ороной социалистическэ ерээдүйн түлөө бүхы хүсэ шадалаараа тэмсэхэбди.

ГАЛО ГОНСАЛЕС, Чилиин Коммунистическэ партиин Генеральна секретарь.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Иосиф Сталинай наһа бараһантай дашарамдуулан Итальянска Социалистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд онсо заседанида суглараад байхадаа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, правительствода болон Советскэ Союзай арадуудта итальянска социалистнуудай гүн ехэ гашуудалые мэдээсэн дамжуулна. Советскэ гүрэниие байгуулагшын, бүхы дэлхэйн ажалшадай хани нүхэрэй, эб найрамдалые хамгаалагша ба хангагшын наһа бараад байхадань Итальянска Социалистическэ парти тугуудаа гунхуулна.

Партиин секретарь— ПЬЕТРО НЕННИ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай наһа бараһанда гүн ехээр гашууданабди, бүхы дэлхэйн арадуудай инаг вождиин дурасхаалай урда толгойгоо тонгойлгонобди.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партитай ахадүүгэй халуун һанал нэгэдэлтэй байхабди гэжэ найдуулнабди.

ЛАРЕИ БУХАЛИ, БАШИР ХАДЖИ АЛИ, ПОЛЬ КАБАЛЬЕРО, АХМЕД АККАШ, АНДРЕ МУАН—Алжирска Коммунистическэ партиин секретарьнууд.

АГУУЕХЭ ХАНИ БАРИСААН

☆

МАО ЦЗЭ-ДУН

☆ ☆

Мүнөө сагай гайхамшаг ехэ гениин, дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнэй агууехэ багша, мүнхэ Ленинэй соратник —нүхэр Иосиф Виссарионович Сталин бидэнһээ һалан ошобо.

Нүхэр Сталинай теоретическэшье, практическашье ажал-ябуулга мүнөө сагай хэрэгтэ сэгнэхын аргагүй ехэ оруулалта болоно. Нүхэр Сталин бүхэли шэнэ эпохые түлөөлүүлагша мүн. Тэрэнэй ажалябуулгын ашаар советскэ арад, бүхы оронуудай ажалшад уласхоорондын оршон байдалые бүримүһэн хубилгаа. Энэнь ямар удхатайб гэхэдэ, үнэн зүб байдалай, арадай демократиин ба социализмын хэмжээгээр утаа ехэ хэмжээтэй газар дайдын дээрэ, дэлхэйн бүмбэрсэгэй хүн зоной гурбанай нэгые, 800 миллион гаран тоотэй зониие нэгэдүүлһэн газар дайда дээрэ илаһан байна. Энэ илалтын нүлөөн бүхы дэлхэйн булан тохой бүхэндэ үдэр бүри үргэн дэлгэрнэ.

Нүхэр Сталинай нүгшэлгэ хадаа бүхы дэлхэйн ажалшадта юунтэйшье жэшээлжэ болошогүй ехэ гашуудал тохёолдуулаа, үргэлжэ дэлхэйн үнэн сэхэ хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлые гүнзэгыгөөр доһолуулан байлгөө. Энээн дээрэһээ харахада, нүхэр Сталинай хэрэг, тэрэнэй һургаалнууд бүхы дэлхэйн үргэн олон арад зоной оюун бодолдо нэбтэрэн ородожо, илагдашагүй ехэ хүсэн болоһон. Энэ хүсэнинь илаһан арадуудые шэнэ шэнэ илалтанууд тээшэ хүтэлнэ, хархис муухай байдалда зууралдаһан хуушанай, капиталистическэ дэлхэйн дарлалта доро үшөөл зобожо байгаашадые арадай дайсадта эсэргүү эрэлхэг добтолгодо мүн лэ хүтэлэн хүргэхэ байна.

Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр ябажа, советскэ арад Октябрьска революциин үедэ агууехэ Ленинтэй хамта Сталинай тогтооһон, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэн дотор һаруул һайхан, һүр жабхаланта социалистическэ общество байгуулаа.

Советскэ Союздахи социалистическэ байгуулалтын илалта—советскэ арадай илалта байхаһаа гадна, мүн бүхы дэлхэйн арадуудай ниитын илалта мүн. Нэгэдэхеэр, энэ илалтань марксизм-ленинизмын тон үнэн зүбые бодото байдалаар гэршэлэн харуулаа, зол жаргалта ажабайдал тэмүүн урагшаа хайшан гээд дабшаха ёһотойе бүхы дэлхэйн ажалшадта тодорхойгоор заажа үгөө. Хоёрдохёор, энэ илалтань дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ фашистска арьяатаниие бута сохихо арга боломжо хүн түрэлтэндэ хангаа. СССР дотоохи социалистическэ байгуулалтын илалта туйлаагүй һаань, фашизмда эсэргүү дайнда илалта туйлагдажа болохо байгаа гэжэ һанахын аргагүй. СССР-тэхи социалистическэ байгуулалтын илалта, антифашистска дайндахи илалта хүн түрэлтэнэй хуби заяанда сэхэ хамаатай байна, тус илалтануудай алдар габьяань агууехэ нүхэр Сталинда зайлашагүй хамаадана.

Нүхэр Сталин марксистско-ленинскэ теориие гайхамшаг сэсэнээр хүгжөөжэ, марксизмын дэлгэрэн мандалгада шэнэ шатые нээһэн байна. Нүхэр Сталин капитализмын жэгдэ бэшээр хүгжэлгэ тухай Ленинэй теориие, нэгэ орон дотор социализмын илажа болохо тухай теориие творческо ёһоор улам хүгжөөгөө; нүхэр Сталин капиталистическэ системын ниитэ кризис тухай теоридо, СССР дотор коммунизм байгуулха тухай теоридо творческо оруулалта хээ, мүнөө сагай капитализмын экономическа гол хуули ёһые, социализмын экономическа гол хуули ёһые шэнжэлэн оложо, тодорхойлон тайлбарилаа, колонинуудтахи ба хахад колонинуудтахи революци тухай теоридо оруулалта хээ. Парти байгуулха тухай ленинскэ теориие нүхэр Сталин мүн лэ творческоор хүгжөөһэн байха юм. Эдэ бүгэдэ хадаа бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэдые, дарлагдаһан бүхы ангинууд ба арадуудые бүри ехээр эмхидхэн жагсаагаа, тэрэнэй ашаар хүдэлмэришэн ангиин, бүхы дарлагдаһан арадуудай өөрыгөө сүлөөлхын ба зол жаргалай түлөө тэмсэлынь, тус тэмсэлэй амжалтануудынь үзэгдөөгүй ехэ хэмжээтэй болоо.

Нүхэр Сталинай бүхы зохёолнуудынь—марксизмда хэгдэһэн мүнхэ оруулалта мүн. Тэрэнэй «Ленинизмын асуудалнууд тухай», «ВКП(б)-гэй түүхын Хураангы курс» гэжэ зохёолнууд, тэрэшэлэн һүүлэй үеынь агууехэ зохёол болохо «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» хадаа марксизм-ленинизмын энциклопеди, һүүлэй зуун жэл соохи дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнэй дүй дүршэлые согсололго болоно. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съезд дээрэ хэлэһэн үгэнь—дэлхэйн бүхы оронуудай коммунистнуудта үнэтэ нангин захяа мүн.

Дэлхэйн бүхы оронуудай коммунистнуудтал адляар, Хитадай коммунистнууд бидэнэр нүхэр Сталинай агууехэ зохёолнуудһаа илалтануудые туйлаха замаа заалгажа абанабди.

Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо нүхэр Сталин дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөндэ хододоо гол фигурань байдаг байгаа. Сталиниие тойрожо эмхидэн жагсаһан бидэнэр тэрээнһээ хододоо заабари абадаг, тэрээнэй зохёолнуудһаа идейнэ хүсэ абадаг байгаабди. Нүхэр Сталин Дурна зүгэй дарлагдаһан арадуудта тон халуун анхаралтайгаар хандадаг байба. «Дурна зүгые бү мартагты» гэһэн агууехэ уряагаа нүхэр Сталин Октябрьска революциин һүүлээр соносхоһон юм.

Хитад арадта нүхэр Сталинай ехээр дурладаг байһаниинь, мүн Хитадай революциин хүсэн сагла-шагүй ехэ гэжэ тоолодог байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Хитадай революциин асуудалнуудта нүхэр Сталин гайхамшаг сэсэн ухаа гаргаһан байгаа. Ленин—Сталинай һургаалые даган ябажа, агууехэ Советскэ гүрэнэй ба бүхы оронуудай революционно хамаг хүсэнүүдтэ түшэглэн, Хитадай компарти, хитад арад хэдэхэн жэлэй урда тээ түүхэтэ ехэ илалта туйлаһан байна.

Агууехэ багша ба тон үнэн зүрхэнэй хани—нүхэр Сталинаа мүнөөдэр алдаад байнабди. Энэ ушар тон ехэ гашуудал тохёолдуулба. Тус гашуудалай үүдхэһэн уйдхарые үгөөр хэлэжэ шадагдахагүй байна.

Манай зорилго юуб гэхэдэ, энэ гашуудалые хүсэн болгон хубилгаха шухала. Манай агууехэ багша Сталин тухай дурасхаалые сэдьхэлдээ нангинаар хадууржа, Хитадай Коммунистическэ парти ба хитад арад Сталинай нэрээр батадхагдаһан агууехэ хани барисаагаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партитай, советскэ арадтай хамтадаа хизааргүй ехээр бэхижүүлхэ. Хитадай коммунистнууд ба хитад арад Сталинай һургаалые бүри оролдосотойгоор шудалха, өөрынгөө гүрэн байгуулхын тулада советскэ наука болон техникые шудалха байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти болбол Ленин, Сталинай хүмүүжүүлһэн парти, дэлхэй дээрэ эгээн түрүү, эгээн ехэ дүй дүршэлтэй ба теоретическэ талаараа эгээн ехээр зэбсэгжэһэн парти мүн; энэ парти бидэндэ эрхим жэшээ болодог байгаа, боложо байна; энэ парти мүн саашадаашье бидэндэ эрхим жэшээ болодог байхань лабтай. Нүхэр Маленков түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет ба Советскэ правительство нүхэр Сталинай хэрэгые үргэлжэлүүлжэ шадаха, коммунизмын агууехэ хэрэгые урагшань, гайхамшаг һайнаар хүгжөөхэнь дамжаггүй.

Советскэ Союзай толгойлдог эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагерь бүри нигта эмхидэлтэй, бүри түгэлдэр хүсэн болохо байһандань ямаршье һэжэг байхагүй.

Нүхэр Сталинай һургаал ба Советскэ Союздахи социалистическэ байгуулалтын жэшээнь гушаад гаран жэл соо хүн түрэлтэнэй хүдэлөөнэй асари ехэ алхамаар урагшаа дабшалгада туһалһан байна. Мүнөө Советскэ Союз тон ехэ хүсэ шадалтай болоо, Хитадай арадай революци агууехэ илалта туйлаа, арадай-демократическа оронуудтахи байгуулалта тон ехэ амжалта туйлаа, дарлалтада ба агрессидэ эсэргүүсэгшэ дэлхэйн арадуудай хүдэлөөн туйлай ехэ далайсатай болоо, тиихэдэ манай хани барисаанай ба эмхидэн жагсалгын фронт угаа ехээр бэхижээ, тиимэ ушарһаа, империалистическэ ямаршье агресси манда аймшагтай бэшэ гэжэ дүүрэн үндэһэ баримтатайгаар баталан хэлэжэ болохо байна. Империалистическэ ямаршье агрессиие бута сохихобди, али бүхы хорото аашанууд буруу һүрэн хосорхо байха.

Хитадай ба Советскэ Союзай арадуудай агууехэ хани барисаан эбдэршэгүй бата, яахадааб гэхэдэ энэ хани барисаамнай Марксын, Энгельсын, Ленинэй, Сталинай интернационализмын агууехэ принципүүд дээрэ үндэһэлэн бурилдэнхэй. Хитад ба совтскэ арадуудай арадай демократиин оронуудай арадуудай хоорондын хани барисаан, бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай, демократическа ба үнэн зүбые хүсэдэг арадуудай хоорондын хани барисаан мүн лэ интернационализмын тэдэ агууехэ принципүүд дээрэ үндэһэлэн бурилдэнхэй. Тиимэһээ, энэ хани барисаан баһал эбдэршэгүй бата юм.

Энэ хани барисаанһаа ургажа гараһан хүсэн хизааргүй ба барагдашагүй ехэ, үнэхөөрөө илагдашагүй бата байһаниинь ойлгосотой.

Бүхы империалистическэ агрессорнүүд ба дай үүдхэгшэд манай агууехэ хани барисаанай үмэнэ һүрдэн шэшэрэг лэ!

Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай һургаал мандаха болтогой!

Агууехэ Сталинай залиршагүй мүнхэ нэрэнь хэтын хэтэдэ оршон мандаг лэ!

Пекин город.

И. В. СТАЛИНАЙ ДУРАСХААЛДА

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Бүхы бүмбэрсэг дэлхэй дээрэхи хэдэн миллион ажалшадай инаг дуратай, хүндэтэй багша, вождь, хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинай наһанһаа нүгшэһэн энэ тэхэрюулэгдэшэгүй хохидол дашарамдан тон гүн ехээр гашуудажа байһан тухайгаа Америкын Холбоото Штадуудай Коммунистическэ партиин Центральна комитет Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, социализмын агууехэ ороной бүхы арадта мэдүүлнэ. Эб найрамдалай түлөө эрэлхэг тэмсэлшын, фашизмда эсэргүү тэмсэлшын, социализмын хэлбэришэгүй байгуулагшын наһа бараһандань таанадтай хамта, мүн гашуудаһан хэдэн миллион хүнүүдтэй хамта бидэнэр, гүн ехээр уйдхарланабди.

Арадай энэ агууехэ, үнэн бодото хүбүүндэ эсэргүү бузар муухай хардалта хэжэ, зэмэ тохохые галзуурһан, сошордоһон капиталистическэ дай үүдхэлшэдэй хэршье ехээр һэдэжэ байгаа һаань, нүхэр Сталин дэлхэй дээрэ эгээл ехээр дурлагдадаг хүн болонхой, хүнүүдэй зол жаргалай түлөө бүхы ами наһаяа шэн габьяатайгаар зорюулһан Сталинай нэрэ бүхы дэлхэйн хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө байхал.

Хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ үнэн сэхэ, марксизм-ленинизмын принципүүдтэ Сталинай үнэн сэхэ байһан ябадалынь, тус принципүүдые творческоор хүгжөөлгэнь, хүнүүд тухай анхарал оролдолго гаргадаг, хүнүүдтэ инаг дуратай байһаниинь, бүхы мүлжэгшэд болон дарлагшадые шоо үзэдэг, үзэн ядадаг байһаниинь, эб найрамдалай ба прогрессэй бүхы дайсадай урда эрэлхэг зоримгой байдагынь, социалистическэ общество дотор хүнүүдтэ эрхэ сүлөө ба һалбаран хүгжэлтэ хангаха гэдэг эрмэлзэлгэнь, эб найрамдалай хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байһан ябадалынь коммунистнуудта, мүн дэлхэй дээрэхи эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы хүнүүдтэ хэтэ мүнхын үльгэр жэшээ болохо ёһотой.

Тэрэнэй нүгшэһэниинь бүхы хүн түрэлтэндэ хүндэ хүшэр гээлтэ мүн. Сталин нүгшэбэ. Эдэ үгэнүүдые хэлэхэнь бэрхэтэй байна, бүмбэрсэг дэлхэйн эгээл холын заха булангуудта эдэ үгэнүүд уйдхар, гашуудал асараа. Туйлай ехэ хүсэндэнь хэзээ бүхэндэ хизааргүй ехээр нүхэр Сталинай этигэдэг байһан, эб найрамдалда дуратай арадууд саашадаашье эб найрамдалай Сталинска туг доро ябахал, фашизмые дахин һэргээхэ, дэлхэйн дай һүжэрөөхэ гэһэн ябадалые зогсоохол.

Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай арадай, мүн героическа, илагдашагүй Коммунистическэ партиин гэшүүдэй сэдьхэл зүрхэндэ нүхэр Сталинай агууехэ зүрхэнэй сохилһоор зандаа байһыень бидэ мэдэнэбди. Бата бэхи эб найрамдалда эрмэлзэһэн танай халуун эрмэлзэлгые бүхы бусад оронуудай арадууд, тэрэ тоодо американска арадай олонхинь зүбшөөнэ. Иосиф Виссарионович Сталин хэһэн хэрэгүүд соогоо, хэтэ мүнхынгөө зохёолнууд соо оршожо байхал. Сталиндаа инаг дуратай танай үргэн ехэ ороной хүнүүдэй һанаанда, Зүүн Европын демократическа оронуудай болон Хитадай арадуудай һанаанда, дарлагдаһан колониальна арадуудай, мүн капиталистическэ оронуудай мүлжэгдэгшэ хүдэлмэришэд болон таряашадай, тэрэ тоодо манай орон доторхи негрнүүд болон сагаан зүһэтэнэй һанаанда нүхэр Сталин хэтэ мүнхэдөө оршожо байхал. Эрхэ сүлөөгэй, эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ гэһэн уялга эдэ хүнүүдые бултыень нэгэдүүлнэ.

Бидэ, Америкын Холбоото Штадуудай Коммунистическэ парти, мүнөөдэр халуун инаг дуратай нүхэр Сталинайнгаа дурасхаалда зорюулан тугуудаа гунхуулнабди. Бүхы бүмбэрсэг дэлхэй дээрэхи гашуудаһан хэдэн миллион хүнүүдтэй хамта бидэ гашууданабди, тиигээд гүн ехэ гашуудалаа танай орондо, танай арадта, танай партида мэдүүлнэбди. Бидэнэр эб найрамдалай, демократиин болон социализмын түлөө тэмсэлээ шангадхажа, Сталинай дурасхаалые саашадаашье хүндэлхэбди.

Бидэндэ эсэргүү зорюулагдаһан ямаршье мүрдэлгэ, хардалга бидэниие айлгахагүй. Хүн түрэлтэнэй шуһа адхаруулха гэдэг Уоллстридэй зэрлиг галзуунуудта һаад хэхэ, дэлхэйн эзэн болохо гэдэг тэдэнэй фашистска түсэбые таһалдуулха, американска арадые—негрнүүд болон сагаан зүһэтэниие нэгэдүүлхэ гэһэн хүсэлөө бүри ехээр шангадхажа, бидэ нүхэр Сталинай дурасхаалые хүндэлхэбди.

Буржуазин хаяжархиһан, демократическа эрхэ сүлөө болон национальна бэеэ даанхай байдалай тугые үргэхыень капиталистическэ оронуудай ажалшадые уряалһан уряа нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн һүүлшын уряануудай нэгэниинь байгаа. Фашизмда болон дайнда эсэргүү манай арадай тэмсэлые шангадхажа, бидэнэр Сталинай дурасхаалые хүндэлхэбди. Бүхы хүнүүдтэ ерээдүйн сагта олдохо гэрэлтэ социалистическэ ажабайдалай шэнэ юртэмсэ дэлхэй дээрэ нүхэр Сталин хэтэ мүнхэдөө бадаран байхал.

Америкын Холбоото Штадуудай Коммунистическэ партиин Национальна Комитедэй нэрэһээ УИЛЬЯМ ФОСТЕР, ЭЛИЗАБЕТ ГЭРЛИ ФЛИНН, ПЕТТИС ПЕРРИ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

МОСКВА.

Нүхэдүүд!

Бүхы ажалшадай агууехэ багша, вождь Иосиф Виссарионович Сталинай нүгшэһэн энэ хүндэ хүшэр хохидолтой дашарамдуулан манай партиин гашуудалай мэдэрэлые гүн ехэ уйдхартайгаар таанадта мэдүүлнэбди. Коммунизмын ба эб найрамдалай хэрэгэй тулада тэрэнэй хэһэн тэмсэл болон ажал хүдэлмэри Голландиин ажалшадай сэдьхэл бодолдо хэтэ мүнхэдөө оршожо байха. Ленин — Сталинай партитай һаналаа хүсэдөөр нэгэдэжэ байһанаа урдынхиһаа бүри ехэ хүсэтэйгөөр бидэ энэ үдэр лаблан харуулнабди, Сталинай илагдашагүй һургаалда, гайхамшагта үльгэр жэшээдэ үнэн байһанаа тангаригланабди, эб найрамдалые сахихын түлөө, мүн хариин ба голландска капиталай дарлалтаһаа нидерландска ажалшадые сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа үгэхөөр тангаригланабди.

Пауль де Гроот, Гербен Вагенаар, Хенк Гортзак, Анни Аверинк, Гарри Верхей, Фритс Ройтер, Маркус Баккер, Фридл Барух, Яап Бранденбург, мүн Голландиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй бусад гэшүүд.

Хитадта И. В. Сталинай зохёолнуудые ехээр һонирхон шудална

ПЕКИН, мартын 10. (ТАСС). Бүхы дэлхэйн ажалшадай агууехэ вождь ба багша, хитад арадай эрхим хани И. В. Сталиниие шаналһан бүгэдэарадай уйдхар гашуудалай үдэрнүүдтэ Пекиндэ И. В. Сталинай зохёолнууд ехээр хэрэглэгдэнэ.

Мартын 9-дэ «Бэйцзинжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, нүхэр Сталинай гениальна зохёолнуудые ехээр эридэг болоһон эрилтэнүүдые хангаха зорилгоор Пекиндэ номуудай хэдэ хэдэн киоскнууд нэмэгдэжэ нээгдэбэ. Энээнһээ гадна, траур болоһон үдэрнүүдтэ номой бүхы магазинууд витринэнүүдые эмхидхэбэ. Тэдэнь үргэн ниитэ зониие нүхэр И. В. Сталинай агууехэ зохёолнуудтай танилсуулна. Хара рамканууд соо табигдаһан И. В. Сталинай портредүүд магазинууд соо хадаатай. «Бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь нүхэр Сталинда хэтэ мүнхын алдар соло!» гэһэн лозунгнууд эдэ портредүүд дээгүүр харагдана. Нүхэр Сталинай ажабайдалда, ажал-ябуулгада зорюулагдаһан зурагууд, плакадууд витринэнүүд соо табяатай.

Тус газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Синьхуашудянь» гэжэ хэблэлэй пекинскэ отделени мартын 8-най гансахан үдэрэй туршада нүхэр Сталинай зохёолнуудые 13 мянга хэһэг үлүүтэйгээр худалдаа. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн нүхэр Сталинай зохёолые, мүн тэрэшэлэн «Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» гэһэн зохёолыень илангаяа ехээр хэрэглэнэ. «Синьхуашудянь» хэблэлэй магазинуудта байһан эдэ зохёолнууд бүхыдөө 2 часай туршада худалдагдаһан байна. Уншагшад И. В. Сталинай биографиие тон олоор абана. Энэ газетын мэдээсэл соо заагдаһан ёһоор, И. В. Сталинай биографиие абаха зуураа, олон уншагшад иигэжэ мэдүүлнэ: «Энэ ном бидэндэ тон хэрэгтэй, бидэнэр нүхэр Сталинай ажабайдалые, ажал-ябуулгые, һургаалыень шудалхаяа хүсэнэбди, нүхэр Сталинай зааһан замаар хододоо дабшажа ябахаяа хүсэнэбди.

Агууехэ Сталинай нэрэмжэтэ городто

БУХАРЕСТ, мартын 11. (ТАСС). Румынска телеграфна агентство иигэжэ мэдээсэнэ:

Брашов городто Сталинай нэрэ олгогдоһоор хоёр жэл хахад болобо. Энэ үе соо городой шэнжэ түхэл танигдашагүйгөөр хубилаа. Карпадай боори хаяада байдаг энэ город машина бүтээлгын томо центр болоо. Тэндэ тракторнууд, шарикоподшипнигууд, токарна станогууд болон ороной индустриализацилхада шухала хэрэгтэй бусад машина түхеэрэлгэнүүд Румыниин түүхэдэ анха түрүүнээ бүтээн гаргагдана.

Советскэ Союзай зүгһөө ехэ туһаламжа үзүүлһэнэй, СССР болон Румынска Арадай Республикын хоорондохи ахадүүгэй хани харилсаатай болоһоной ашаар байгуулагдаһан «Совромтрактор» заводые үргэдхэхын тула сталепрокатна цех шэнээр баригдаа. Тэрэнэй үйлэдбэриин процессүүд бүхыдөө шахуу механизацилагданхай. «Стягул Рошу» заводто шудхалгын шэнэ цех, мүн бусад хэдэн цехүүд баригдаа.

Сталин городой ажалшадай ажабайдал таһалгаряагүй һайжарна. Заводуудые тойроод, сэсэрлиг садаар бүрхээгдэнхэй, болбосон зохид түхэлтэй хүдэлмэришэнэй кварталнууд байгуулагданхай. «Стягул Рошу» заводой шадар ремесленнэ училищинуудай һурагшадай поселок баригданхай. «Совромтрактор» заводтой зэргэлһэн хүдэлмэришэнэй поселогһоо гадна профессиональна һургуулиин ехэ байшан, больница, шэнэ магазинууд баригдаһан байна. Арадай засагай тогтоһонһоо хойшо Сталин городто театр, филармони, бусад хэдэн олон культурна эмхи зургаанууд нээгдэнхэй.

Бүхы ажалша хүн түрэлтэнтэй хамтадаа гашуудалсан, Сталин городой олон мянган ажалшад Эхэ ороноо, хүсэн түгэлдэр Советскэ Союзай толгойлдог эб найрамдалай лагериие бүри ехээр бэхижүүлхын тулада эдэ шаналал-гашуудалай үдэрнүүдтэ улам эршэтэйгээр ажаллаа.

И. В. Сталинай дурасхаалда зорюулагдаһан выставкэ Хельсинкидэ нээгдэбэ

ХЕЛЬСИНКИ, мартын 12. (ТАСС). Хельсинкидэ, Финляндиин Коммунистическэ партиин партийна кабинет соо И. В. Сталинай дурасхаалда зорюулагдаһан выставкэ нээгдэбэ. Советскэ арадай, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй агууехэ вождь ба багша нүхэр И. В. Сталинай ажабайдал ба ажал-ябуулгые харуулһан олон тоото фотозурагууд выставкэдэ табигдаһан байна.

Колониин арадууд И. В. Сталинай зааһан замаар ябана

ЛОНДОН, мартын 12. (ТАСС). Негритянска хүдэлмэришэд болон студентнүүдэй Англидахи ассоциациин Лондондо байдаг советскэ посольстводо эльгээһэн бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Национальна бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэжэ байһан хэдэн миллион хүнүүдтэ, тэрэшэлэн бидэндэ И. В. Сталинай наһа баралга угаа ехэ хохидол болобо. Манай хэрэгэй түлөө тэмсэлшэ наһанһаа нүгшэбэ. Тэрэнэй заабариие хүтэлбэри болгон, национальна талаар өөрыгөө тодорхойлолгын түлөө тэмсэлээ бидэнэр үргэлжэлүүлхэбди. Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдээ советскэ арадай шэнэ шэнэ агууехэ амжалтануудые туйлаха байһандань бидэнэр этигэнэбди...

Советскэ арадай ба колониальна оронуудай арадуудай хоорондохи хани барисаан мандаха болтогой! Эб найрамдал мандаха болтогой!».

Канадада шаналал-гашуудалай митингнүүд болобо

ОТТАВА, мартын 11. (ТАСС). Торонто болон Монреальда нүхэр Сталинай дурасхаалда зорюулагдаһан шаналал-гашуудалай митингнүүд болобо.

Канадска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Торонтогой Миссей Хоол талмай дээрэ хүдэлмэришэдэй прогрессивнэ партиин зарлаһан шаналал-гашуудалай митингдэ 2 мянган хүн суглараа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Агууехэ Сталинай наһа бараһантай—энэ хэмгүй ехэ хохидолтой дашарамдан тохёолдоһон агууехэ гашуудалай үедэ бидэнэр, Аргентинын коммунистнуудай болон арадай нэрэһээ уйдхар гашуудалайнгаа мэдэрэлые Советскэ Союзай алдарта ахадүү Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, советскэ арадта дамжуулнабди.

Коммунизм байгуулха, эб найрамдал хамгаалха тухай Сталинай захяа заабаринуудые бэелүүлхын тулада Ленин—Сталинай алдарта Партиие тойрон Советскэ Союзай бүхы коммунистнууд болон арадуудай улам бүри нигтаар жагсажа байһандал адляар, — Аргентинын коммунистнууд болон арад эб найрамдал, демократи ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалха гэһэн Сталинай захяа заабариие дүүргэхын тулада өөһэдынгөө зэргэнүүдые нигтаар жагсаана.

Хэзээдэ мүнхэ Сталинда хэтын хэтэдэ алдар соло!

Советскэ Союзай алдарта Коммунистическэ Парти, героическа советскэ арад мандаха болтогой!

Центральна Комитедэй зүгһөө— Виктория Кодовилья, Арнедо Альварес, Виктор Ларральде, Родольф Гиольди, Хосе Петер, Альсира Де Ла Пенья, Флориндо Моретти.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Хүдэлмэришэн ангиин, прогрессивнэ бүхы хүн түрэлтэнэй инаг вождь ба багшын нүгшэһэндэ гүн ехээр гашуудаһан, уйдаһанаа мэдүүлжэ, Канадын хүдэлмэришэнэй прогрессивнэ парти тугуудаа гунхуулна.

Советскэ арадай гашуудалые гүн ехээр мэдэржэ, канадска арад болбол гитлеризмдэ эсэргүү, эб найрамдалай, арадуудай хоорондохи хани барисаанай хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ И. В. Сталинай дүүргэһэн үүргые энэ гашуудалта үедэ баясхалантайгаар, омогорхолтойгоор һанана.

Агууехэ Сталинай дурасхаалые канадска коммунистнууд нэрэтэй түрэтэйгөөр хүндэлнэ. Марксизм-ленинизмые творческоор хүгжөөлгэдэ, социалистическэ обществын түүхэтэ байгуулалтада агууехэ Сталинай хэһэн ажал-ябуулга бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиие зоригжуулна, тэдэнэй этигэл найдабариин тугынь болонхой.

Коммунизм тээшэ зорижо ябаһан советскэ арадай амжалтанууд нүхэр Сталинда хэтэ мүнхын хүшөө байгуулна. Тэрэнэй нэрэнь, хэһэн хэрэгүүдынь хэтэ мүнхэдөө мандажа байха.

Канадын Хүдэлмэришэдэй прогрессивнэ партиин Национальна комитедэй нэрэһээ ТИМ БАК.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭ[СЭЛ]

ПХЕНЬЯН, мартын 12. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд американо-английска интервентнүүдтэй хамгаалгын байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин[а] командовани мартын 12-то[й] дээсэбэ.

Дайсанай самолёдуудые буудагшад энэ үдэр дайсан[ай] самолёт буудан унагаагаа.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн VII се[сси]

Пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, мартын 11. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн пленарна заседани үсэгэлдэр боложо, «ООН-эй хүдэлмэрилэгшэд тушаа ООН-эй Генеральна Секретариин политика тухай» асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ эхилээ.

Генеральна Секретариин тушаалые хуули бусаар эзэлжэ байһан Трюгве Ли заседани дээрэ үгэ хэлээ. Уласхоорондын организациин секретариадай ажал-ябуулгада США-гэй правительствын хуули бусаар хамааралсадаг байһые зүбтүүлхын тулада, хэлэһэн үгэеэ Трюгве Ли зорюулһан байна. США-гэй гүрэнэй департаментын заабаринуудые үгэ дууламгайгаар дүүргэгшэ байһан тухайнь һайн мэдээжэ болонхойшье һаань, «ООН-эй интересүүдые» хамгаалатша гээшэб гэжэ өөрыгөө харуулхые Трюгве Ли аһан шадалаараа оролдоһон байна.

«Өөһэдынгөө уялгануудые дүүргэжэ байха үедөө Генеральна Секретарь, секретариадай хүдэлмэрилэгшэд ямаршье правительствода асуудалтайгаар хандаха гү, али заабари абаха ёһогүй» гэжэ ООН-эй Уставай 100-дахи статья соо хэлэгдэдэгынь мэдээжэ байна. Гэбэшье, хүдэлмэрилжэ эхилһэн түрүүшынгээ хүнүүдтэ ООН-эй секретариадай личнэ составта хамаатай хэрэгээр элдэб олон гүйлтануудтайгаар США-гэй правительствода нэгэтэбэшэ хандадаг байһан тухайгаа Трюгве Ли үгэ хэлэхэдээ мэдэрхэ баатай болоһон байна. Тэрээнһээ байтагай Трюгве Ли американска засагаархинай үмэнэ билдагуушалан һаймһархые ехээр оролдодог байгаа. ООН-эй секретариадай хүдэлмэрилэгшэдэй «лойяльна байлгые» шалтаха тухай «президентын приказые хэрэг дээрэ түргэнөөр бэелүүлгэдэ туһалһан байгааб» гэжэ убайгүй сэхээр тэрэ мэдүүлхэ зуураа, США-гэй правительствотай хамта би «энэ асуудалаар нэгэн бата үндэһэ баримталдаг байтаабди» гэжэ нэмээһэн байха юм.

«США-гэй президентын приказай гарахатай сасуу, — гэжэ Трюгве Ли мэдүүлээ, — хүдэлмэрилэгшэдэй ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин интересүүдые харан, ООН-до хүдэлмэрилжэ байһан американецуудые «шалгалтые» шадаалһаа түргэнөөр дүүргэхэ шухала[...] намда, мүн США-гэй прави[тель]ствода эли болоо һэн. Трюгве [Лиин] мэдэрһэнэй ёһоор, тэрэ хадаа [...] зорилгоор секретариадай хүд[элмэ]рилэгшэдэй хурганудай ор[о]раае даруулан абахыень мү[...]гын федеральна бюродо (а[мери]канска охранка — ред.) зүбш[өөһэн] байна. Энэ эшэгүүритэ бү[...] операци, тэрэшэлэн «Ехэ ж[...] гэдэгэй болон дотоодын аюу[...] сахиха хэрэгүүдые эрхилхэ с[...]ска комиссиин подкомиссиин [...] эй секретариадта хэдэг мүр[...] хадаа «дотоодын аюулгүйе са[...] бодомжоор, «дэлхэйн гурба[дахи] дайнай аюулай ехэдэһэн», тэ[...] лэн США-дахи «һүйдхэлшэ» гээдүүдэй ба коммунистнуудай һоһоо американска засагаар[хинай] агналга мүрдэлгэ шангад[...] дээрэһээ хэгдэнэ гэжэ Трюгве [Ли] тайлбарилна.

Һүүлэй үедэ ФБР-гэй (мү[...]гын федеральна бюрогой — а[мери]канска охранка — ред.) ОО[Н-ые] элитээр эзэрхэжэ, хүдэлмэрилэ[гшэ]тэнь дэлгэрэнгы анкедүүдые шүүлжэ, тэдэниие мүрдэжэ ба[...]ганнуудайнь оро сараае дар[уулан] абажа байһые Трюгве Ли дал[...]нюужа шадаагүй. «Харин эдэ [...]дые полицейскэ участогуудта [...]хыень эрижэ би шадаха бай[...] зүгөөр тиигэбэл эдэ бүхы о[...] хэдэн недели гү, али һара соо [...] жагайрха байгаа...» гэжэ Тр[югве] Ли бэеэ сагааруулхые даншы[...]рагүйгөөр оролдоһон б[айна]. Нэгэдэмэл Нацануудай Орга[низа]циин байра соо ООН-эй хүд[элмэ]рилэгшэдые асууха мүрдэхые, [...]ганнуудайнь оро сараа дар[уулан] абахые хэрбээ американска [засаг]гаархинда зүбшөөгөөгүй һаа «[ООН]-эй секретариадай нэрэ хүнды[...] халха байгааб» гэһэн хэбэрт[эй] ушар байдалые харуулхые Т[рюгве] Ли һэдэһэн байна.

Трюгве Ли үгэ хэлэхэдээ, [США-]гэй гүрэнэй департаментын [...] байһан ба ООН-ниие дай [...]гын үгэ дууламгай зэбсэг бо[...] гэһэн американска түсэбые [...]лүүлгэдэ али болохоор туһ[...] байһанаа үшөө дахин баталан [...]руулаа.

Трюгве Лиин үгэ хэлэһэнэй [...]лээр заседани хаагдаһан бай[на].

Итальянска фашистнуудай бузагай провок[аци]

РИМ, мартын 11. (ТАСС). «Итальянска социальна хүдэлөөн» гэдэгэй хүтэлбэрилэгшэдээр тухирагдаһан ба ударидагдаһан фашистска үзэл баримталдаг студентнүүд болон һургуулиинхидай үүдхэһэн горьтой тулалдаануудай Римдэ мартын 9-дэ болоһон тухай «Паэзе сера» газетэ мэдээсэнэ. Фашистнууд «Унита» ба «Паэзе сера» газетэнүүдэй редакцинуудта добтолжо, арбан албахаагшадыень хүндөөр шархатуулаа.

Добтолгын болоходо «правительственна засаг оройдоошье хэрэгсээгээгүй» гэжэ «Унита» газетэ бэшэнэ.

Добтолтын боложо байхада полициинхид харагдаагүй. Гэбэшье, дүтын полицейскэ участок тулалдаанай болоһон газарһаа 200 метрһээ холо бэшэ байдаг юм.

Полициин яахадаа юушье хээгүй тухай тайлбари үгэхые дотоодын хэрэгүүдэй министр Шельба гэгшэдэ сенаторнууд—коммунистнууд ба социалистнууд дурадхаһан байна. Тэд Шельба полициие зүбт[...] һэдэхэһээ гадна, харин тула[лдаа]най болоһоной түлөө бүхы ха[...]салгые демократическа газет[э]дэй редакцинуудай болон тип[о]финуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ [...]һон байна. Мүн хүнүүдэй [...] хатаһан тухай мэдээсэлые тэр[...]руушаагаа.

Депутат-христианска дем[...] («Унита» газетын хэблэгдэдэ[г ти]пографиин административна [...]дэй гэшүүн) Рапелли Шельбы[н] таламжые буруушаагаа. Нэ[...] бэшэ һануулагдаһан байбашь[е ти]пографиин гэр байрада ехэ [...]рал ушаруулһан, витринэнүү[дые] эбдээд, магазинуудые тонож[о]һон фашистска провокаторн[уудые] намнан тараахын тулада пол[иц] яахадаа хамааргүй ту[...] тайлбари үгэхые гуйжа Ра[пелли] дотоодын хэрэгүүдэй мини[стрээ] асуулта хэһэн байна.

Баруун Германиие зэбсэглэлгэ

РИМ, мартын 12. (ТАСС). «Аванти» газетэ Вашингтонһоо абтаһан мэдээсэл тунхаглаа. США-да ошожо һурахын тулада 1.500 лётчигуудые Баруун Германиһаа шэлэн олохые генерал Риджуэйдэ США-гэй сэрэгэй ведомство даалгаа гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ. США-гэй сэрэгэй засагаархин ба «Бланкын ведомствын» (үнэндөө Баруун Германиин сэрэгэй министерство—ред.) хоорондо баталаг[даһан] хэлсээнэй үндэһөөр энэ даалг[абари] Риджуэйдэ үгтэһэн байна. Рид[жуэй], Канцлер Аденауэр болон Т[еодор] Бланк гэгшэдэй хабаадалгата[й] Баруун Германиин столицада [болоһон] нюуса зүблөөн дээрэ 1952 [оной] сентябрьда энэ хэлсээн батал[агда]һан байха юм.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИП[ОВ].

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства —10-17, пропаганды и переводов—6[...] культуры и быта, промышленности—4-52, мест. информации и писем —11-05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00494. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10[...]